

FEHÉR BÉLA (1949) Keszthely

FEHÉR BÉLA

Banánliget

2. rész

(penthouse)

Most vissza a Banánligethez!

A bejárati ajtóra vágott levélbedobó nyílás alumínium fedlapját lehetetlen hangtalanul felemelni és visszacsukni. Lipót Erzsébet hegedűtanárnő kísérlete is kudarcra volt ítélve, hiába próbálkozott többször, ráadásul a keze is remegett. A tanárnő a Banánliget szomszédjában lakott, délutánonként tanítványokat fogadott, még hétvégeken sem szünetelt az idegtépő nyirettyűzés. Vékony fal választotta el a két lakást, az erős áthallás sokszor tette feszültté a Banánliget életét. Piricske bírta rosszabbul. Megesküdött, ha egyszer véget ér a szolgálat, megkötözi az öreglányt, begyantázza a hegedűvonót, és tövig feldugja neki, utána a G-húrral a fejéhez varrja a füleit. Lipót tanárnőt azért izgatta dr. Pávai Béla személye, mert az illető egy hónapja beköltözött, de még színét se látták. Miféle ember lehet, aki soha nem hagyja el a lakást? Nyomorék? Elmebeteg, akire felügyel valaki? Vagy csak éjszaka merészkedik elő, mint a szellemek? Fogas kérdések. Megtörtént, hogy sötétedés után Lipót tanárnő lement az utcára, és a túloldadról figyelte, vajon ég-e a villany a rejtélyes dr. Pávainál. Általában sötét volt a lakás, néha derengett némi fény, de abból semmire nem lehetett következtetni. Soha senki nem mozgott az ablaknál, a függönyök is mindig ugyanúgy álltak, csak az egyiket látta mindig elhúzva. A tanárnő végül, megtagadva polgári neveltetését, odáig süllyedt, hogy hallgatózott. Az ajtó közelében téblábolva neszekre vadászott, ez nem vezetett eredményre, ellenben a falra szorított pohár néhányszor beszédfoszlányokat közvetített. Ez szöveget ütött a tanárnő fejébe. Dr. Pávai nem egyedül lakik? Vagy szeret magában beszélni? De akadt más furcsaság is. Dr. Pávaihoz naponta érkezett vendég, általában ugyanaz a férfi. Ritmust dobolt az ajtón, utána beengedték. Az aktatáskás jövevényt Lipót Erzsébet rendszeresen kukkolta.

Az egyik napon a piacról hazaérve a kapuban összefutott Huzag Pityuval, minden prolik utolsó mohikánjával. Huzagot mindenki kerülte, de a tanárnő rettegett tőle. Meg volt győződve róla, hogy meg akarja gyilkolni. Huzag arról volt közismert a környéken, hogy megvoltak neki a Penthouse magazin régi évfolyamai. Egy-egy lapszámot kétszáz forintért lehetett tőle negyedórára kikölcsönözni. Gyakran időzött az udvaron, körberakta magát sörrel, és a szexmagazin képeit nézegette. Néha felkurjantott: Anyám, segíts! Közben az ágyékát markolászta. Az anyja egyébként huszonhét évig házfelügyelőként működött, közmegelegedésre. Pityu volt a jobbkeze, megtanította mindenre, de az egész kárba veszett, mert a házmesterek lapátra kerültek. Mire Huzag megörökölte a kétszobás udvari lakást, munka nélkül maradt.

Berettyó Flóriánról, a második emeleten lakó helytörténészről köztudott volt, hogy visszasírja Huzag nénit, és vele együtt az intézményt, amit az egyébként elviselhetetlen modorú, mosdatlan némben magas színvonalon megtestesített. Az volt a véleménye, hogy amíg működtek a házmesterek, senki nem pisálta tele a kapualjat, és nem hánytak az ember fejére a körfolyosóról, de ha mégis, jött a házmester, és káromkodva feltakarította. De hiába volt minden tisztább, a ház falaiból sugárzó bűz akkoriban áthatóbb volt, mint most, amikor szárba szökken a demokrácia, és bárki szabadon takaríthat. Van magyarázat

a sajátos ellentmondásra. Berettyó helytörténész elmélete szerint a háborút átéltek nemzedék büdösebb volt, mint az 1945 után születettek. Nem tehetek róla. Lőporfüst és szenvedés szivárgott a bőrükből. Rákosiék alatt pacalt és félelmet lehettek felül, reménytelenséget alul. Az emberszagot évtizedekig itták magukba a házfalak, nemesedett, érlelődött a téglák húsában, aztán kezdett visszaszivárogni. Palackposta a múltból. Berettyó Flórián szerint a történelem nem más, mint a nemzet szagok összességéből felépült mindennapi élete. Pont.

A piacról hazatérő Lipót Erzsébet lesújtó tekintete elidőzött Huzag virágmin-tás bermudáján, Fradi-címeres zöld atlétatrikóján, rókaképén, gondozatlan Bundesliga-frizuráján. A fal mellé állította a kerekesebb bevásárlókocsiját, próbált kedvesen megszólalni.

– Mondja, kedves Huzag, kérdezhetek valamit?

– Nem.

– Mit tud dr. Pávai Béláról?

– Az meg ki a tököm? – röffent Huzag, nem értette, miért őt kérdezzeti a mélynövésű zenebanya.

– Tudja, az új szomszédom a harmadikon. Néhány hete költözött be, és...

– Nincs és! Adok egy ingyen tanácsot, mamicsek! – vágott közbe Huzag.

– Ne üsse az orrát mások dolgába, árt a vándorveséjének!

Az információhiány taszította Lipót Erzsébetet odáig, hogy dr. Pávai Béla lakásának ajtaja előtt a lábtörlőre térdeljen, és felemelje a levélnyílás fedlapját. A mozdulat halk, mégis agresszív fémes zörgéssel jár, vagy meghallják odabent, vagy sem. Nem hallották meg. A tanárnő belesett a résen. Semmi mozgás, semmi hang. Nem baj, majd legközelebb. Mindennap felemelte a fedlapot, de nem lett okosabb. Az előszobában szürke átmeneti kabát lógott a fogason, ez minden. A következő kísérletnél már nem látta a kabátot. Semmit nem látott. Papírral ragasztották le a nyílást. Ettől megrémült, iszkolt vissza a lakásába. Még másnap is összeszorult a szíve a szegénytől, hogy lebukott. Ha ugyan lebukott. Mert ha belegondolunk, a leskelődő bukott le, csak hogy dr. Pávai nem tudja, ki az illető. Ettől a felismeréstől a tanárnő megkönnyebbült. Felbontotta a mentalkört, amit az egyik tanítványától kapott. Felhajtott két pohárával, aztán feltette a lemezjátszóra Haydn egyik *Orosz kvartettjét*. Közben megvilágosodott, és rövid mérlegelés után merész elhatározásra jutott. Legjobb védekezés a támadás! Süt valami finomságot, és kóstolóval kedveskedik a szomszédnak. Ez védhetetlen. Megnyílik az út, dr. Pávai nem tehet mást, udvariasan be fogja invitálni a lakásba. Na, de mit süssön? Először rácsos linzerre gondolt, aztán zserbóra, huszárcsókra, ezek voltak a sikerdarabjai, de mi van, ha dr. Pávai egyiket sem szereti? Biztosra kell menni. Hogy akkor mit süssön? Fánkot, édesem, fánkot! A fánkot mindenki szereti.

(pánikroham)

– Akik túljátsszák a húrt, kényszermegoldást fognak szenvedni – szögezte le Porzolt őrnagy. Mindenki százszor hallotta már a szájából ezt a homályos tartalmú fenyegetést. Belesóhajtott a K-telefonba, mint aki kénytelen beletörödni, hogy csipcsup ügyekkel zaklatják. Lassan kezdte, aztán ordításig hergelte magát. – Földugó, ugye? Híjjjj! Na, meg expander, a bánatos kurva életbe! Jön hozzám panaszkodni a pattanásos kis fasztaliga hadnagy az ellátóktól, hogy expander nincs raktáron. Expander! Látom a pofáján, hogy mindjárt elröhögi magát. Én meg zokogok, elvtársak! A hajam tépem, hogy a marxista jóisten kúrja fejbe magukat a kőtáblájával! Minek a földugó? Hogy ne hallják a saját hülyeségüket? És az expander? Kaptak olyan parancsot, hogy izmosodjanak? Ez a lista jobban felbaszta az agyamat, mint a Szent Jobb körmenet!

Ezúttal két futár érkezett a Banánligetbe. Birizdó magával hozta Suprik Ákóst, a mezőgazdasági elhárítástól átvezényelt ügynököt, de még így is háromszor fordultak, mire az ellátmányt felcipelték a Banánligetbe. Ösvényé szűkítették a kis előszobát a felhalmozott lemezládák és barna hullámpapír dobozok. Birizdó átvette a napi jelentést, a filmtekercset, a fejével intett Supriknak, hogy végeztek, indulhatnak. Ekkor a nyakigláb, nyúlképű férfi szemei tágra nyíltak, a homloka látványosan gyöngyözött, tenyerét a mellkasára szoritotta, és a földre rogyott. A többiek megrökönyödve figyelték, mint valami nagyszabású színészi alakítást. Suprik nyilván mindjárt fel fog állni, és meghajol. De nem állt fel. Feküdt a földön, és sípolt a mellkasa.

– Nem gond. Sima infarktus – szólt kisvártatva Téli Pál.

– Lélegzik, vagy feldobta a pacskert? – kérdezte Piricske.

Mérlegelték, mi a teendő. Orvost vagy mentőt nem engedhettek be a konspirált lakásba. Csak úgy hívhatnak segítséget, ha a beteget előbb kiviszik a körfolyosóra, ami viszont a belső elhárítás szabályait tekintve szintén abszurdum, hiszen az egész ház összeverődne a látványosságra, az pedig maga az önleplezés, száz szemtanú előtt.

– Várhatott volna még egy kicsit. Borul a menetrend – bosszankodott Birizdó. – A kéz- és gépiróminta irattárba kellene mennünk, onnan a belügybe, aztán vissza a csoportfőnökségre. Vannak napok, amikor földig lóg az ember nyelve.

– Az infarktus nem a mi kompetenciánk – jegyezte meg Téli.

– Rendkívüli esemény. Hívjuk fel az őrnagy elvtársat – javasolta Piricske.

A K-telefon a két ablak között állt, a virágtartón. Vitakoztak egy darabig, mert Birizdó nem volt meggyőződve róla, hogy infarktus esetén szabályszerű a telefon használata, de aztán egyik pillanatról a másikra megoldódott a helyzet. Suprik felült, idegesen nyeldekelt, úgy járt az ádámcsutkája, mint a dugattyú.

– Hol vagyok? – kérdezte rekedt hangon.

– Mázlid van, nem a mennyországban – nyugtatta meg Birizdó.

– Feltámadt – csodálkozott Piricske, és megint tikkelt.

– Késében vagyunk, elvtárs! Ilyesmire nincs idő – sürgette Birizdó az álmatagon pislogó Suprikot.

– Nem elvtárs ez, hanem valami hülyegyerek. Szórakozik velünk – háborgott Téli

– Pánikbetegség. Ez az én nagy keresztm – szabadkozott Suprik, közben a ruháját szedte rendbe.

– Most akkor mi a helyzet? Meggyógyult? – érdeklődött Téli.

– Soha nem gyógyulok meg, kérem. Soha. Ez itt a gond.

– Hallgasson ide, Suprik! – Birizdó megnézte az óráját. – Máris csúsztunk húsz percet a hülyesége miatt! Kapja össze magát, nem a cirkuszban vagyunk! Ha pánikban van, menjen orvoshoz.

– Egy pillanat! – vágott közbe Piricske. Harciasan Suprik elé állt. – Tisztázzunk valamit! Ragályos a maga kis pánikja? Semmi kedvem elkapni. A belső ellenség kiszűrésén dolgozom, nem szeretnék munka közben habzó szájjal fetrengeni.

– Vajon az őrnagy elvtárs tud arról, hogy maga pánikban van? – érdeklődött Téli Pál. – Mikor volt utoljára felülvizsgálaton?

– Kolléga elvtársak – búgta Suprik. A karját kitárta, mintha mindenkit meg akarna ölelni. – Felesleges a felhajtás. Hagyjuk ki ebből az őrnagy elvtársat. Van elég baja, kár ilyesmivel idegesíteni.

Délután elpakolták az ellátmányt, közben folyamatosan ettek, három nap után végre volt mit. Két hullámpapír doboz érkezett, tele konzervekkel. Sorra me-

legítették a rizses lecsót, a töltött káposztát, a pincepörköltet, a zöldséges aprópecsenyét. Kétszersültet ropogtattak hozzá, kaptak belőle tizenöt csomaggal. Továbbra is vázából itták rá a vizet, se poharuk, se csészéjük nem volt, de lábasuk se, amibe melegíteni lehetne. Sebaj, bevetették a fürdőszobában talált kézmosó lavort. Vállfával kevergették benne az ételt.

Este hétkor érkezett a váltás ideje, Téli Pálnak kellett volna Roxrebelhez ülnie, de betegre ette magát, a sezlondon horkolt. Piricske folytatta a szolgáltatást, azonban az éjszaka egy órakeresédes váltáskor sem lehetett Télibe életet verni. Mélyen aludt, álmában jajgatott. Piricske maradt a helyén.

A megfigyelt lakásban egyébként eseménytelenül telt az éjszaka. Egy emelettel lejjebb atlétatrikós láncdohányos könyökölt a nyitott ablakban, ütemesen dobolt a párkányon, odabent nyilván zene szólt. Az első emeleten pongyolás nő ácsorgott a szobában, gesztikulált, mint egy marionettfigura, akinek zsineggel rángatják a karját, aztán a fejét fogva kirohant a képből. Tőle balra, a harmadik ablak mögött vénasszonyt kísérték át a szobán. Fölötte fiatal házaspár beszélgetett, ettek, zacskóból kínálgatták egymást, a végén lehúzták a rolót. A következő lakásban tréningruhás idős férfi bukkant fel, beszélt valakihez, aki a takarásban állt. Lehajolt, felvett valamit a földről. Nevetett, aztán eldobta.

Heller Albert egyedül töltötte az estét. Fények ugráltak a szoba belső falán, ebből tudni lehetett, hogy tévét néz. Éjjel felé villanyt gyújtott, de nem került a Roxrebel látóterébe. Félóra múlva átment a szobán, pizsamában. Később visszatért, dossziékat pakolt az asztalra, turkált a papírok között, némelyiknél elidőzött, beleolvasott. Kétszer gyújtott rá. Egyszer hagyta el a szobát, de percek múlva visszatért. Pisálni ment, gondolta Piricske, ez döbbsentette rá, hogy neki is kell. Bosszantotta, hogy ugyanúgy működik, mint az ellenség. Távozott az őrhelyéről, de amikor néhány perccel később újra a Roxrebelhez ült, rögtön látta, hogy odaát történt valami. Ráhajolt a keresőre. Heller Albert ekkor már nem a dossziékkal volt elfoglalva, hanem egy kerek műanyag dobozzal. Forgatta, a címkéjét tanulmányozta. Klatty, egy fotó. Lefeszegette a doboz fedelét, beleszagolt. Klatty. Piricskén átfutott a kínzó felismerés, hogy amíg a végén tartózkodott, esetleg elmulasztotta a látogatót, aki a műanyag dobozt hozta. Micsoda szerencsétlen időzítés! Gondolná valaki, hogy még a professzionálisan dolgozó elhárítósok vállán is ott kell ülnie a szerencsének? Piricske úgy képzelte a szerencsét, mint egy izgága, színes papagájt.

Reggel, a hétórai váltáskor megborotválkoztak volna, ha van mivel. Hiába szerepelt a listájukon, nem találtak borotvát az ellátmányban. Téli Pál ettől ideges lett, kivirultak a hátán a dorozsmák, nem győzött az ajtófélfának dörgölözve vakarózni.

– Festék! – pattintott az ujjával Piricske, közben a tulajdon borostás képét tanulmányozta a fürdőszoba tükrében. – Előbb is rájöhettem volna. Festék lehet abban a műanyag dobozban.

– Heller ellenforradalmár szokott festeni? – érdeklődött Téli.

– Ugyan! Ezek barbárok. Ezeket nem érdekli a művészet.

– Akkor minek neki festék?

Piricske a fejét fogta.

– Nyomdafesték, te süket ember! Stencilgéphez!

– Stencil! Húha! – örvendezett Téli. – Akkor most elkapjuk a töküket.

(száznapos tojás)

Huzag felemelkedése a zavaros vizek áradása idején, 1995-ben kezdődött. Hui-Fen akkor nyitotta meg az Égő Bambusz falatozót a Drót utca és a Hamis utca sarkán. Jókor, jó helyen. A pörköltök népe fejest ugrott a távol-keleti hú-

szos fazékba. Divatba jött az édes-savanyú, ételben, életben. Huzag kicsit ácsorgott a kirakat üvegére ragasztott hirdetés előtt: munkaerőt keresnek házhoz szállításra, aztán bement. Űsse kő, jobb a semminél. Az illatos, bölcs ember rokonszenvesnek találta, rögtön fel is vette. A falatozó olyan jól ment, hogy a déli órákban nem lehetett beférni, ezért is vezették be a házhoz szállítást. Huzag dél körül pattant be a leharcolt furgonjába, és délután kettőig terítette az ebédet, aztán este hatkor kezdte kihordani az esti rendeléseket. A közte lévő időben a falatozóban téblábolt, hőzöngött, okoskodott, a nagy pófájával tekintélyt vívott ki a kínaiak körében. Egyszer megemlítette, hogy nem kellene csípős menüt adni, mert a nyuggerek panaszkodnak, hogy rommá ég tőle a seggük. Attól kezdve megkóstoltatták vele az ételeket, vagyis Huzag Pityu mértékadóvá lépett elő. Egy alkalommal a konyhán szaglászott, felkapott egy darab rántott húst. Beleharapott, és elbődült.

– Ez nektek rántott hús? – A szakács megmondta, hogy nem rántott hús, hanem tavaszi tekercs. Erre még jobban dühbe jött. – Miféle tekercs? A tekercs nem lapos, ember! És mitől tavaszi októberben, bezzeg!

Annyira adtak a véleményére, hogy Hui-Fen egy alkalommal – titokzatos arcot vágva – meghívta a lakására. Az illatos bölcs embert a családja körében találta, kilencen szorongtak a tenyérnyi konyhában. Pálcikát tartottak a kezükben, felcsippentettek egy-egy falatot az asztalon fekvő sárkánymintás tálcáról. A tálcán barnás-zöldes kocsonyás ételdarabok heverték. Hui-Fen pálcikát adott Huzagnak, karját az asztal felé tárta.

– Pidan! Csí!

Huzag Pityu eldobta a pálcikát.

– Nem kell! Az ilyennel én fület pucolok! – Kézzel vett ki egy falatot, bekapta. A kínaiak abba hagyták a rágást, minden mandulaszem Huzagra szegeződött, várták, mit szól a csemegéhez.

– Óóóóó – búgták kórusban, amikor Pityu szanaszét köpte-fújta az egészét, utána az ujjait szagolgatta.

– Mi ez, bezzeg? A klotyóból kotortátok ki?

– Pidan – válaszolta csalódottan az illatos, bölcs ember.

Xiara lépett elő a családi koszorúból, meghajolt Huzag előtt.

– Bácsika terv sok pidan. – Felcsippentett egy borostyán színű darabot, Huzag elé tartotta. – Pidan.

A végén csak kiderült, mit akarnak a kínaiak: száznapos tojást érlelni. Egy ideje már készültek rá. Méréseket végeztek a Drót utca 52. szám alatti ház pincéjében – azért ott, mert Huzagban vakon megbíztak –, a hőmérsékletet, valamint a páratartalmat is ideálisnak találták. Úgy gondolták, a hely megfelelne még Fu-hai ősatyának is, aki megtanította az embereket az ételkészítésre. A tojást száz napig fermentálják oltott mésszel összevert faszénben, a keveréket vízzel hígítják, és megsózzák. Három hónap elteltével a tojásfehérje barna zselévé változik, a sárgája pedig feketés zöld, csípős ízű túróvá rohad. Huzag javasolta, adjanak neki más nevet, mert a jónép a friss tojásra bukik. Ha azt hallja, hogy száznapos, hazáig szalad előle, de az illatos, bölcs ember semmiféle engedményre nem volt hajlandó, elvégre a kínai konyha klasszikusa szent és sérthetetlen. Műanyag hordókat, faszenet és oltott meszet szállítatott a pincébe. Érkezett két izmos kínai, gatyára vetkőztek, kötényt kötöttek, és nekiláttak légmentesen lerakni a száznapos jelölteket.

– Aki ezt megeszi, azt déli harangszókor kézenállásban leszopom – jelentette ki Huzag, amikor rázúdult a meszes-hamus massa az utolsó réteg tojásra.

A pidangyár a pince legtávolabbi oldalágában üzemelt. A folyosó elejére Huzag deszkadarabot szögezett, ez állt rajta vörös festékkel: **ROBBANÁS VESZÉJ!!! BELÉPNI TILOS!!!**

Miután beindult a tojásbiznisz, Huzag vérszemet kapott, pénzt szedett a pince használatáért. Később, amikor a zöldséget és a csirkebelet is ott tárolták a kínaiak, sőt, újabb folyosókat kellett használatba venni, mert gumipapucsok, sportöltözékek, női és férfiruhák, játékok is érkeztek jelentős mennyiségben, duplájára, majd háromszorosára emelte a bérleti díjat. Beszedett annyit, hogy szépen megélt belőle. Abbahagyta az ételhordást, egy vállalkozó ilyesmivel nem piszkolja be a kezét.

Huzag Pityu volt a megváltó a két ügynök életében. Amikor 1998. május 1-jén, a Kitörés Napján Piricske és Téli kényszer hatására eldobta a rabláncot, és kiszabadult a konspirált lakásból, már egész raktárváros üzemelt a bérház alatt. Ez lett az ügynökök első munkahelye. Minibárbérért rakodtak napi nyolc órán át a föld alatt, félórás ebéddel. Ha panaszkodtak, Huzag szelíden közölte:

– Ne sírjatok itt nekem, simákok! Felszabadítottalak benneteket, hálából csókoljátok meg a seggem jobb vagy bal partját. Állítólag már szabadon lehet választani!

(hab a tortán)

Vissza a konspirált lakásba.

Eltelt kerek egy esztendő. Rossz és még rosszabb napok követték egymást az egyhangúság és a melankólia szorításában. Az idegeiket marta a bezártság. Téli Pál akkoriban mondta, ha elhagyhatná a Banánligetet, hajlandó volna befeküdni a járdán elé kerülő első kutyaszarkupacba.

Így tört fel belőle a szabadság utáni vágy.

Mindketten azt gondolták a másikról, hogy előbb-utóbb becsavarodik, ennek jeleit fel is fedezték egymáson. A beköltözés első évfordulójának reggelén – 1989. február 16-án, odakint sűrű szemekben szakadt a hó – Piricske az ébredéstől kótyagosan ücsörgött a szelön szélén. Nem viselt pizsamát, mindig meztelenül aludt. Téli Pál volt szolgálatban, csak néhány percre hagyta el a Roxrebelt, amíg a teáját ízesítette a konyhában. Méz nem volt a háznál, néhai Piricske Jolán baracklekvárjából kevert bele két evőkanállal.

– Nyomorult éjszakám volt – panaszkodott Piricske.

– Gyomorégés? Vagy nővel álmodtál?

– Talált. Nővel álmodtam. Hajnalban előkerült a mama.

– Ezt hogy érted? – Téli kortyolt a teából. – Itt volt a mamád?

– A legmélyebb álmomból riasztott fel.

– Érdekes, én nem találkoztam vele.

– Mert nem most történt, hanem negyvennégy évvel ezelőtt.

– Aha. Visszarepültél az időben.

– Valahogy úgy. Láttam a mamát a mosókonyhában. A lábánál nagy kupac szennyes. A hokedlin mosóteknő, csecsemő feküdt benne. A púderillatú, dundi Tomika.

– Gratulálok. Testvéred született? – kérdezte színtelen hangon Téli, mert az egész nem érdekelte. A földre tette a teáscsészéjét, ráhajolt a Roxrebel keresőjére.

– Megint nem figyelsz! Én vagyok Tomika. Az ember nem szokta magát csecsemőként látni.

– Pláne fateknőben. Egy ágyat azért megérdemeltél volna.

– Igazad van, de háború volt! A mama nem tudott kiságyat szerezni, pedig mindent megpróbált szegénykém, arra mérget vehetsz.

– Marhaság. Egy csecsemő nem emlékszik semmire.

– De igen! – Piricske a homlokát ütögette a tenyerével. – Ne felejtsd el, ez az agyvelő ugyanaz, mint az akkori.

APOSTOLIS ZOLOTAKIS, Cím nélkül (1-3.)

DÉR ADRIENN, Indigó

FAZEKAS LEVENTE, Belső metamorfózis

- Álmodik az ember összevissza. Felejtsd el az egészset.
- Nem felejttem el, mert a sezlouunk eltűnt!
- Téli elfordult a Roxrebeltől, megnézte sezlont.
- Rajta ülsz a szikkadt valagaddal.
- Tévedés. A fateknő szélén ülök. Nincs sezlou.
- Téli Pál erre csak legyintett.

Vágtatott az idő, a hátán lovagoltak a napok. Beköltözéskor ki gondolta, hogy egy év elteltével is ott raboskodnak még a konspirált lakás falai között?

És ki gondolta, hogy arra az egy évre ráakódik még kilenc?

Kilenc!

Az elhárítás számára a Banánliget kiemelt stratégiai pontnak számított, ugyanis a városban aggasztóan fokozódott a röplapozás. A csoportfőnökségen külön nyomozócsoport alakult a guminyomdával készült röplapok készítőinek és terjesztőinek elfogására. A guminyomdát kisiskolásoknak gyártották, minden játékboltban lehetett kapni, bárki hozzájuthatott, így ezen a szálon reménytelen volt elindulni. A készítőkhöz a terjesztőkön át lehetett eljutni. Ez sem egyszerű, de előfordulnak az operatív munkát megkönnyítő szerencsés esetek. Porzsolt őrnagy szerint Heller Albert lakása a szocialista államrend megdöntésére irányuló tűzfészek, a belső ellenség egyik kiemelt bázisa. Piricske és Téli nem tudott róla – nem is tartozott rájuk –, de az őrnagy naplali portyaszolgálatot vezényelt a Drót utcai épület háromszáz méteres körzetébe, de hiába, a körön kívül eső egyik telefonfülkében – azon a környéken már harmadszor – ismét találtak negyven darab röplapot ezzel a szöveggel: **A KORRUPCIÓT ÉS BÜROKRÁCIÁT CSAK TÖBBPÁRT ALAPÚ DEMOKRÁCIA SZORÍTHATJA VISSZA, EZÉRT FORRADALOM LESZ! KÉSZÜLJETEK!**

A röplap guminyomdával készült, papírja is ugyanaz a famentes, iskolai írólap volt, mint a korábbiaké. Porzsolt őrnagy megnyitotta a rendkívüli esetekre tartogatott RED-dossziét, és meghosszabbította a Banánligetbe telepített szolgálatot. Elrendelte, hogy a Roxrebel nap közben ne csak Heller Albert lakását, hanem a ház kapuját is figyelje. Abban bízott, hogy horogra akad néhány olyan ellenséges személy, akivel Heller csak a lakása ajtajában vagy a lépcsőházban tárgyal. Fotót akart mindenkiről, aki bemegy a házba, és mindenkiről, aki távozik. A képek birtokában a csoportfőnökség a politikai nyomozó hatósággal karöltve elvégzi az elemzést.

Porzsolt őrnagy ezt mennydörögte a K-telefonba:

– Maguknak fingjuk sincs róla, micsoda dörzsölt görényekkel van dolgunk! Persze, nem eléggé dörzsöltek. És itt jövünk mi. Mondok egy példát. Ez a Heller sose húzza el a függönyt, pedig megtehetné. Tudni akarják, miért nem húzza el? Azért, hogy lássuk, ő még az úristentől se fél. Demonstrál, kérem! Értik? Megmutatja, hogy nem rejtőzködik. Még büszke is rá. De! És itt a de, elvtárskáim! Akármit csinál, akkor is csak ócska kis felforgató marad, hiszen maguk is tudják, a gatyából nem lesz balta, akármilyen szűz lány varrta! Ezt jegyezzék meg! És ekkor kerül a hab a tortára. Sejtik, kikre célok? Maguk a hab, mert az a kis fasztarisznya hiába ügyeskedik, hiába konspirál, még a segge líkába is bekukkantunk! Maguk kukkantanak, mert maguk a belső elhárítás meghosszabbított tekintete. Alkossanak, gyarapítsanak, csapjanak le a nép ellenségeire! Mutassuk meg, hogy hatékonyabbak vagyunk, mint a Komitét Goszudarsztvennoj Bezopasztoosztji!

A következő negyvennyolc órában az utcai portyaszolgálat elkapott egy negyvenhárom éves segédmunkást, aki hatszor hagyta el az épületet, és ugyanannyiszor tért vissza, továbbá egy harminc év körüli nőt, aki kétszer fordult. A gyanúsítottakat betuszkolták az elhárítás GÁZKÉSZÜLÉKEK feliratot viselő fehér Ford Sierra kombijába.

Árnyékra vetődtek. A segéd munkást a padláson dolgozó ács mester küldözte hol felvágottért, hol sörért, hol százás szegért, a nő pedig a nővére három yorkshire terrierjét etette napjában kétszer. A kapu alatt kapcsolták le, a kukáig se jutott el a szennyes alommal. A kutyaszaros zacskóval együtt viték be.

Ezzel elkezdődtek a letartóztatások.

(gromov)

A fateknő olyan mély nyomokat hagyott Piricske Tamásban, hogy többet nem hozta szóba. Ahogy telt az idő, a mosókonyhában lejátszódó álombeli jelenet és a benne vélt üzenet mitikussá hízott, és mély gyökereket eresztett a lelkében. A konspirált lakás szétfeküdt, vásott sezlontját többé nem tudta sezlontnak tekinteni, csakis a fateknőt látta benne. Abban a fateknőben pedig Téli Pálnak semmi keresnivalója, éppen ezért a beköltözés első évfordulója után néhány nappal felszólította a társát, keressen magának másik fekhelyet.

– Nem voltál ott a mosókonyhában, nincs jogod a fateknőre! – közölte vele Piricske.

Téli Pál két pokrócból és egy feslett paplanból fészket rakott a földön a bambusz virágállvány szomszédságában.

Nem sokkal Piricske fateknős álma után Téli Pálnak is felhabzott az agya. A habzást az váltotta ki, hogy rászakott az olvasásra. A főcsoportfőnökség – jutalmul és művelődési céllal – orosz remekírók műveiből összeállított kis könyvtárral lepte meg őket. A jutalom azért járt, mert a Roxrebel felvételei alapján letartóztatták Heller Albert lakásának három gyakori látogatóját, sőt, néhány nappal később egy negyedik férfit is nyakon csíptek. Az illető nem vette észre, hogy követik, elvezette az elhárítást egy külvárosi zöldségbolt raktárában működő szamizdatelosztóhoz. Pozsár őrnaggyal madarat lehetett fogatni.

Piricskét nem érdekelték az orosz remekírók, Téli Pál azonban a szolgálaton kívüli órákban falta a jutalmul kapott könyveket. Átrobogott Turgenyev, Szaltikov-Scsedrin, Dosztojevszkij, Nyekraszov és a többi orosz klasszikus munkáin. Vonzó lett számára az orosz élet, gyakran fantáziált arról, hogy téli reggelen medvebundában ül valamely távoli dácsa teraszán a samovár mellett, onnan figyel az úton csilingelő lovas szánokat. Elképzelte, hogy név szerint ismeri a ház körül dolgozó muzsikokat. Büszke volt arra, hogy megsebesült a borogyinói csatában, sőt, egy alkalommal látta Napóleont, igaz, csak távolról. Amikor eljutott Csehovig, fordulat következett be. Első olvasásra beleszeretett *A 6-os számú kórterem* című novellába. Sokszor elolvasta, és egyre erősebb meggyőződésévé vált, hogy a történet róla szól. Ekkor következett be a habzás. Üldözési mániája lett, mint Ivan Dmitrics Gromovnak.

Akkoriban a szomszédban, Lipót Erzsébet hegedőoktatónál egymásnak adták a kilincset a tanítványok, vizsgára készültek, hol Johann Schulz *Bölcsődala*, hol Leclair *Menüettje* szólt, néha pedig Lipót tanárnő vezényszavai szakították meg az idegtépő nyirettyűzést. Piricske vattát dugott a fülébe, Téli azonban kijelentette, hogy lélektani hadviselés folyik ellenük. Az ellenség tudomást szerzett a konspirált lakásról, és hegedüléssel akarja őket kifüstölni. Üldözési mániája akkor ért a csúcra, amikor világossá vált előtte, hogy nem ők figyelik Heller Albertet, hanem Heller őket.

– Küszöbön a megsemmisülés, kedves Andrej Jefimics – figyelmeztette Piricskét, akit a nehéz napokban Ragin doktorral tévesztett össze.

Piricske Tamás egy darabig titkolta Téli elhatalmasodó betegségét, végül a napi jelentéshez mellékelte feljegyzésben tájékoztatta Porzsolt őrnagyot. Másnap a futárral érkezett a csoportfőnökség orvosa. Megállapította, hogy

NAGY ÁRPÁD PIKA, Egyensúlykénszer

NAGY ÁRPÁD PIKA, Erre Beuys sem gondolt

Téli Pál influenzás, lázas állapotban félrebeszél. Gyógyszert adott neki, beteg-állományba vette, felmentette a szolgálat alól. Piricske egyedül tartotta a frontot, hatóránként önmagát váltotta a fotótávcső mögött. Amikor már harmadik napja nem aludt, a vécén ülve elszenderedett, ledőlt az ülőkéről, és csúnyán bevete a fejét a falba. Ismét jött az orvos, agyrázkódást diagnosztizált, könnyített munkát írt elő. Porzsolt őrnagy a helyzet magaslatán állt, kíségető-erőt vezényelt a Banánligetbe. Mátyusné Főző Irén hadnagy katonai hátizsákkal csörtetett be, és tüstént átvette a parancsnokságot. Kolbászos lencsefőzelék konzervet melegített, bekebelezte, utána gyűlést hívott össze. Felhívta a két beteg figyelmét arra, hogy a konspirált lakáson belül is konspirálni szükséges, mert az ellenség ébersége nem ismer határokat. Este a kivilágított ablakban félmeztelenre vetkőzött, majd parancsot adott Piricskének, hogy ölelkezzen vele. Mindezt azért, hogy elaltassák a célszemély, vagyis Heller Albert esetleges gyanakvását. Mátyusné Főző Irén azonban nem volt megelégedve Piricske szerelmi szenvedélyességével.

– Több szenvedélyt akarok, elvtárs! Ugorj nekem, markold a csöcsöm, mert ez most nem csöcs, hanem taktikai eszköz! – adta ki az utasítást, de Piricskének nem sok kedve volt markolászni az áporodott illatú asszonyt. A hasán hurkákba rendeződött a haj, a nyakán szemölcsök tanyáztak, a csöcsei sem voltak egyformák, a bal oldali teltebben csüngött, és sörälátényi bimbó sötétlett rajta.

Téli Pál a virágállvány melletti vackáról figyelte a jelenetet. A látvány hatására szűnni nem akaró merevedés kínozza, ugyanakkor rádöbbsent, hogy Mátyusné Főző Irént azért küldték a Banánligetbe, hogy Piricskével összefogva őt diliházba juttassák. Egy napig emésztette magát, de másnap reggel lecsapott a társára. Piricske éppen borotválkozott, Főző Irén pedig a konyhában leterített hálózsákban horkolt.

– Beszédem van veled, Andrej Jefimics!

– Ezt ne kezdjük, könyörgöm...

– Tudom, miben sántikáltok azzal a dagadt vidéki fogadósnéval.

– Halljam, miben sántikálunk?

– Ki akartok nyírni.

– Miért akarnánk kinyírni?

– Rossz a kérdés. Miért ne akarnátok? A mór megtette a kötelességét, mehet a levesbe.

– Jól van, lebuaktunk – mondta Piricske. – Ki az a mór?

– Én vagyok a mór, kedves Andrej Jefimics. Kinyírhattok, de tudjad, ti is nyakig ültök a forró szamovárban, mert innen sose eresztenek ki bennünket. Se engem, se titeket, galambocskám.

– Galambocskám? Ezt nekem mondtad?

– Neked. Legalább most ne játszd a hülyét, amikor a halálomon vagyok!

– Az rossz hír. Mikor fogsz meghalni?

Téli Pál lehunyta a szemét, légszomj kínozza.

– Elfogyott az életerőm, oda a bátorságom. Gyáva lettem és tehetetlen, ami méltatlan egy Gromovhoz.

Piricske úgy ítélte meg, hogy a beteg állapota súlyosbodott, nyilván magasra szökött a láza. Képtelenség volt gyógyszert belediktálni. Téli Pál rúgkapálva tiltakozott, attól félt, meg akarják mérgezni. Végül Főző Irénnel lefogták, és lenyomták a torkán a lázcsillapítót.

(peckerhead)

Lipót tanárnő tehát úgy döntött, a fánk fogja megnyitni az utat a szomszédos lakásba. Amint a fánkok kiszültek, HÉVÍZI EMLÉK feliratú alumíniumtálcára pa-

kolta, meisseneni tálkába baracklekvárt rakott mellé, és akció indul! Indult, de nehezen. Már harmadszor nyomta meg a csengőt, dr. Pávai ajtaja továbbra sem nyílt ki, viszont felpattant a levélbedobó nyílás fedele.

– Menjen innen! – szólt ki egy fojtott hang a résen, nem éppen gorombán, inkább határozottan.

– Üdvözlöm, Pávai úr. Erzsike vagyok, a szomszéd néni.

– Nem érdekel, milyen néni! Tűnés!

– Ne legyen ellenséges. Egy kis kóstolót hoztam.

Válasz nem érkezett. Lipót tanárnő sugdolózást hallott bentről. Mintha vitatkoznának.

– Miféle kóstolót? – kérdezte kisvártatva az iménti hang.

– Fánkot. Most sült ki, még meleg. Elfogadják?

– Porcukorral?

– Dehogy! Baracklekvárral. Saját eltevés.

Megint a sutyorgás bentről, de már hangosabban, izgatottabban.

– Lekvár nem kell, nekünk is van.

A tanárnő a levélbedobó nyíláshoz hajolt.

– Rosszkor jöttem, Pávai úr? Hallom, nincs egyedül.

– De egyedül vagyok. Mind a ketten Pávaiak vagyunk – közölte az érdes hang, aztán megszólalt a szelídebb.

– Mit mondott, hogy hívják?

– Valamilyen Izabella.

– Izabella, maga szokott odaát hegedülni?

– Erzsike vagyok. Nem én hegedülök, hanem a kis tanítványaim. Szeretik a muzsikát?

– Rühelljük. Dugja be a fánkokat a nyíláson!

– Egyenként, nehogy összenyomódjanak!

– Egyszerűbb volna ajtót nyitni.

– Bízza ránk, Izabella!

– Erzsébet a nevem! Gondoltam, megismerkedünk, beszélgetünk. Legyünk jó szomszédok – javasolta a tanárnő.

– Sok a rizsa! Vagy bedugja, vagy húzzon innen – így Piricske.

– Ne húzza az időt! Tolakodó, makacs néember! – kontrázott Téli.

– Néember? Ezt kikérem magamnak! – csattant fel Lipót Erzsébet. Sarkon fordult, aztán a lakása ajtajából még visszaszólt. – Megyek a rendőrségre! Majd meglátjuk, miféle Pávaiak maguk! Azt hiszik, nem látom a félvilági alakokat, akik idejárnak?

A félvilági alak a futár lehetett, aki naponta befutott a jelentésért, és minden elsején kézbesítette az esedékes havi fizetést. A konspirált lakásban nem volt szükség pénzre, a konyhaszekrény egyik fiókjába dobálták a pénzes borítékokat. Bele se néztek. A tanárnővel történt incidenst a napi jelentésből kihagyták, nem tartották fontosnak, de Birizdót szóban tájékoztatták Lipót Erzsébet behatolási kísérletéről. A futár megígérte, hogy kárpótolja őket, legközelebb hoz fánkot, a feleségénél senki nem süt jobbat. Mind a tizenegy ujjatokat megnyaljátok utána, mondta, és kacsintott hozzá. Téli és Piricske nem gondolta, hogy a futár említést tesz Porzsolt őrnagynak a zenetanárnőről, márpedig megtette.

Két civil csengetett be Lipót Erzsébethez. Bevitték a Mosoly utcai kapitányságra, ahol külön irodát és kihallgatóhelyiséget tartott fenn a belső elhárítás. Másfél óráig várakoztatták, senki nem szólt hozzá, aztán kapott egy pohár vizet. A tanárnő gondolta – és jól gondolta –, hogy a szoba falán elhelyezett üvegablak mögül figyelik. Igyekezett nyugodtnak látszani, ettől egyre idege-sebb lett, remegni kezdett. Negyven perccel később sima modorú, kefebajszos férfi érkezett hozzá, udvariasan felszólította, ha legközelebb fánkot süt,

fogyassza el egyedül, vagy hívjon rá vendégeket, de ne a szomszédait molesztálja vele. Nézőpont kérdése, de a cselekmény akár garázdaságnak is minősíthető. A kefebajszos elnézőnek mutatkozott, kifejtette, tisztában van vele, hogy az erőszakos természetéről nem mindenki tehet, a tanárnő is nyilván örökölte a kedves édesapjától, akit annak idején azért zártak ki a Kisgazdapártból, mert nem akart az új világot építő kommunistákkal együttműködni. Lássuk be, nem szép dolog. Ezzel nem akar arra célozni, hogy a fánk is hasonló engedtlenséget szimbolizál, de azért nem vetné el ezt a szempontot. De ne gondoljunk a legrosszabbra, egyébként pedig senki sem felelős az apja tetteiért. Kivétel, amikor igen. Borítsunk fátylat a fánkos incidensre, induljunk tiszta lappal, a kölcsönös bizalom jegyében.

Utána rátért a lényegre.

Ne szaporítsuk a szót, mindenkinek drága az ideje, itt szíveskedjék aláírni, de a polgári nevét, ne a fedőnevét, ami „Fúvós”.

Nem értem, miféle fedőnév, miféle „Fúvós”? Én hegedűt tanítok.

Na, látja, ezért nem lett „Vonós”. Hallott már a konspirációról az elvtársnő?

Nézze, én semmi máshoz nem értek, csak a zenéhez. A konspiráció pedig nem zenei fogalom, mint például az improvizáció vagy az allegretto.

Garantálom, olyan feladatot kap, hogy bátran improvizálhat.

Talán muzsikálni fogunk?

Ahogy mondja! Maga fog muzsikálni nekünk. Tudja, bennünket is roppant érdekel, mi folyik a szomszédjában. Minden apróság fontos. Ki megy be, ki jön ki, miféle zajok szűrődnek át, satöbbi.

Mit ért satöbbi alatt?

Bármit, ami gyanús. Nagyjából mindent.

Sejtettem én, hogy Pávai úr, akik ketten vannak, nem járnak egyenes úton! Jegyezze meg, az én nevem „Karmester”. Még hallani fog rólam.

Karmester? Örülök. Ezek szerint kollégák vagyunk.

Eltalálta, „Fúvós” elvtársnő!

Várkonyi Kata megjegyzése

Lipót Erzsébet betöltötte a 80. évét, amikor személyesen találkoztam vele. Szellemileg ép, derűs kedélyű, százhatvan centire zsugorodott dacos matróna. A beszervezéséről nem volt hajlandó beszélni, pedig a memóriája kifogástalan. Tragédiák árnyékolják be az életét. A bátyját ott, a Drót utca 52. alatti kapualjban lötték le 1956-ban. A férje ugyanott kapott agyvérzést 1982-ben. És ha ez még nem elég, felnőtt fiának onnan néhány méterre szakította le a fél fejét egy elszabadult tetőcserép, miközben a kapuban ácsorogva várta, hogy elálljon az eső. Méghogy nagy a világ? Tíz lépés minden irányba! Mindenkinek megvan a maga láthatatlan ketrece – bocsánat, gondoltam belefér egy lírai aperszü.

A fánkos incidens után a tanárnőnek az volt az érzése, hogy minden lépését figyelik. Semmi megfogható, csak mintha soha nem lenne egyedül. Utánanézetem, nem figyelték, helyesebben nem őt figyelték, hanem a házban lakó Dudics taxisofőrt és élettársát, Darabost, a langaléta geológust, akik illegális pornográf internetes lapot üzemeltettek. És itt érkezik meg a történetbe Nyeső Bálint (a szép szemetes), közismertebb nevén El Mariachi, akit egy alkalommal a kapu előtt szólított le a perverz férifipár.

– Jó napot, látványos idegen – mosolygott Dudics. – Engedjen meg egyetlen nyúlpoécsnyi kérdést. Hallott már a Peckerhead internetes lapról?

– Mi írjuk, mi gondoljuk. A siker elképesztő! Lájközön! – tette hozzá Darabos.

– Nem használok netet – próbálta lerázni őket El Mariachi.

– Na, na! Ccccc – csóválta a fejét Dudics. – Ez olyan, mintha azt állítaná, hogy nincs anyja. Mindenki használ netet.

– Ne leckéztessük ezt a dekoratív hímet – vágott közbe Darabos. – Szeretné tudni a Peckerhead lényegét?

– Nem érdekel! Sietek! – próbált szabadulni El Mariachi, de megragadták a karját.

– Várjon, ne rohanjon! A Pillicock hímvesszőkkel foglalkozik, sok-sok lírai fotóval, leplezetlenül tárulkozó, őszinte videókkal. Ha van kedve szupersztárrá nőni, engedje meg, hogy fotósorozatot készítsünk a himbilimbijéről.

– Virágszirmokkal! Csillagszóróval! – tette hozzá Dudics.

– Védjegyük ugyanis a sárga virág, két pici bibével – magyarázta Darabos.

– Tetoválást is vállalunk, gyengéd érintéssel.

El Mariachi szeme résnyre szűkült, jobb kezét szokása szerint a dzsekije alá csúsztatta.

– Hé, mit akar? – aggódott Darabos. – Fegyver van magánál?

– Dolgunk van, édesem. Gyere, gyere, siessünk! – hadarta Dudics, és húzta magával a párját.

Ez a jelenet 2004 decemberében játszódott le. Akkor Móki már tizenegyedik hónapja lakott a konspirált lakásban, és három hete fogadta be El Mariachit, a szép szemetest.

Téli Pál előtt akkor végleg bezárult az aranykapu.

(szép szemetes)

Szikrázó őszi reggelen Móki kitérte az ablakot, fürdött a szürke tetők fölött ragyogó reggeli fényekben. Beleborzongott, ahogy a friss levegő besurrant a pongyolája alá, és végiglegyezte a combjait. Odalent az utcán megjelent a kukás autó, megállt a szemben lévő háznál. Az overallos rakodók leszökkenetek a trepniről, és kiforrott koreográfia szerint láttak munkához. Az egyik szemetes megtetszett Mókinak. Az overallja alatt ígéretes izomzat üzemelt, a járása egyszerre férfias, mégis lány volt. Vállig érő fekete haja minden mozdulatra lazán rezdült. Egy idő után már csak őt figyelte, amint könnyed futással követi a kocsit következő kapuig. Nem is futás volt az, hanem szökkenések láncolata, balett. Leszorított lábfejjel, könnyedén úszott a levegőben. Minden mozdulattól őserő és bámulatos elegancia áradt. Olyan hetykén bővölte a megtelt kukát, akár a matador a bikát. Fél kézzel görgette a kocsit hátsó részéhez. Akár a pelyhet, úgy emelte fel, figurázott vele, mint a pincér a poharakkal megrakott tálcával, aztán lendületesen akasztotta a hidraulikára. A szemét bezúdul, hallani lehetett, ahogy működésbe lép a tolólap.

Ez a szép szemetes volt Nyeső Bálint, azaz El Mariachi. A név azért ragadt rá, mert megszólalásig hasonlított a *Desperado* című filmben szereplő José Antonio Dominguez Banderas nevű spanyol színművészre, aki az átlótt tenyere miatt bosszúra szomjas zenészt, El Mariachit alakította. Nyeső Bálint éppen olyan jó vágású, olajos bőrű macsó volt, mint Banderas. Érthető, ha a filmszínész figurája megtermékenyítette a fantáziáját, s miután tucat-szor látta a filmet, bármikor azonosulni tudott El Mariachival. Mintha közös testben lagnának. Patkolt western csizmát és fekete gitártokot vásárolt. A gitártokot táská helyett hordta, abban tartotta az igazolványait, a tízórai-ját, a könyvet, amit éppen olvasott. El Mariachi stílusában, komoran, erőtől duzzadó, mégis könnyed párdücléptekkel vonult a járdán. Kizárta maga körül a világot. Kérlelhetetlenséget sugárzott, de azért a zord, önmagára figyelő tekintet csalóka volt, mert Nyeső Bálint mindent észrevett. Ha látta, hogy valamelyik járókelő a zsebe felé nyúl, gondolatban megelőzte, és homlokon lőtte.

Egy napon El Mariachi belépett a Najima falatozóba, ott volt randevúja egy elvárt masszórnővel, aki végül el se jött.

– Ez nem lehet igaz – nyávogta Móki a szája elé kapott tenyere mögül, amikor meglátta az ablakból ismert szép szemetest.

El Mariachi záróráig maradt, éjfél körül hazakísérte Mókit. A Drót utca 52. elé érve így szólt a lányhoz:

– Szürke a szemed, selyem a hajad. Álmodni se lehet szebbet.

– Valami gáz van? – gyanakodott Móki.

– Szerelem első látásra. Csak akkor gáz, ha viszonzatlan.

Móki a falhoz szorította a fiút, és megcsókolta.

– Már nem viszonzatlan – mondta a végén.

– Hol eper-, hol kókuszízű van, te gyönyörű lány!

– Hát ilyen nincs! Ez a két fagyó a kedvencem! – Móki előkotorta a kulcsát, kinyitotta a kaput, betuszkolta El Mariachit. – Gyerünk, kis herceg, most szépen feljössz hozzám. Két öreg faszingernél lakom albérletben. Ha nem akarsz zsákbamacskát, máris letapizhatsz.

El Mariachi szembefordult Mókival. Forrt benne a düh.

– Az ajánlatod méltatlan egy nőhöz.

– Méltatlan? Ezt hogy érted?

– Nincs jogom kioktatni téged, de sose alázd meg magad.

– Viccelsz? Arra használom a testemet, amire akarom.

– Igen, de akkor is legyen stílusod. Őrizd meg a méltóságod.

Móki a fejét csóválta, szomorúan sóhajtott.

– Ne foglalkozz a méltósággal, rendben? Férfit akarok az ágyamba, ez ilyen egyszerű. Á, nem is férfit, hanem egy bepörgött vadállatot! Hágjon kifulladásig! Tudom, hogy nem vagyok valami bombázó, de attól még... – Móki el-sírta magát, bepárásodott a szemüvege. – Bocsánat, kicsit kiborultam.

– Semmi baj. Menj haza, szedd össze magad!

– Megérttem, ha le akarsz rázni. Senkinek nem pálya egy ilyen lapos csódtömeg.

– Szamár beszéd. Csak a lélek tisztasága számít. Ott bent dől el minden. A romlatlan lélek legyőzhetetlenné tesz! Ha pedig erős vagy, nem számít se far, se mell.

– Tudom, vége. Megyek a levesbe.

– Hátha tévedsz. Lehet, hogy nincs vége – vigasztalta kedvesen El Mariachi, közben egy biccentéssel a helyére lendítette az arcába hullott hajtincseket.

(kata 2)

Nem tudom, mikor és hogyan értem haza a katonai temetőből. Talán gyalog mentem, talán buszra szálltam. Ha agyonütnek, se emlékszem. Kiesett. Deleted! Azt hittem, ilyen fehér folt nem létezik, a regényírók találták ki, de most magam lettem az élő bizonyíték az ellenkezőjére. Ezt nevezik sokkos állapotnak? Lassan tisztultam fel, végre forogni kezdett az agyam. A konyhában ücsörögtem, bámultam ki az ablakon, közben vívódtam, mérlegettem. De főleg félttem. Próbáltam a dolgok mögé látni, rájönni, mi folyik itt valójában. Persze, tudtam, agyalhatok reggelig, a vége akkor is az, hogy dönteni kell. Csak hogy a döntéshez kevés a kapaszkodó. Még a kevésnél is kevesebb. Egy darab pénzt kellett volna feldobni. Ha fej, viszem a laptopot, ha írás, akkor nem. Ennyi. Á, dehogy ennyi. Újabb súlyos kérdés merül fel, és azzal szembe kell nézni. Hol a határ a gyávaság és a józan megfontolás között? Vajon gyávaság, ha átadom a laptopomat, és lemondok a filmről? Igen, ez itt a fő kérdés. Mert ha nem gyávaság, akkor mi? Hát nem bátorság, arra mérget veszek. Próbáltam

barátkozni a gondolattal, hogy gyáva vagyok. Pontosabban: úgy döntöttem, gyáva leszek. Ez azért jobban hangzik.

Odakint sötétedett, elálmosodtam, a konyhaasztalra borulva elaludtam. Az utolsó gondolatom az volt, ha felébredek, vértől csöpögő lófejet találok az asztal alatt.

Csengettek, de csak a mélyből hallottam.

Megint csengettek. Aztán még egyszer.

Kitapogattam a villanykapcsolót, ajtót nyitottam.

A katonai temetőben megismert férfi állt a küszöbön, elegánsan, öltönyösen, kockás kalapban. Úgy viselkedett, mint valami váratlanul betoppant rokon. Mögötte két másik férfi várakozott, feszülten figyeltek.

Főz nekem egy erős teát? – nézett rám derűsen.

Ezen annyira meglepődtem, hogy elnevettem magam.

A kísérőinek is főznek? – kérdeztem.

Okos kislány. De ők most nem érnek rá – mondta, és megkönnyebbülést láttam az arcán.

Intett a fejével, a másik kettő benyomult a lakásba. A laptopot nem volt nehéz megtalálni, ott feküdt az íróasztalomon. Tapogatták, nem meleg-e, de utoljára délelőtt kapcsoltam be.

A másolatot is kérem – förmedt rám, de ez már nem az úriember hangütése volt.

Nincs. Annyi eszem se volt, hogy másolatot készítsék.

Ezt most el kéne hinnem?

Ha akarja, ne higgye el. Megyek, főzöm a teáját. Cukorral kéri?

Hagyja, majd legközelebb. Most sietünk.

Lesz legközelebb?

Ne akarja, hogy legyen – válaszolta.

(ki nevet a végén?)

Piricske és Téli hiába kérvényeztek borotvát, a csoportfőnökség raktárosa ezt felesleges apróságnak tartotta, mindig kifejejtette az ellátmányból. Nyilván másképpen gondolja, ha látja két jó emberét félarasznyi szakállal, amint éppen körömvágó ollóval próbálják kordában tartani arcuk robinsoni szőrzetét. Végül az ötödik kérvény elküldése után – amelyben Piricske nyomatékosan felhívta a figyelmet a Figaró arcvíz hiányára is –, a beköltözés után másfél hónappal kaptak egy darab biztonsági borotvát, hozzá szappant, pamacsot és egy csomag zselettet. A küldemény azonban arcvizet nem tartalmazott. Piricskét elkésérette a Figaró hiánya, kénytelen volt pénzt adni Birizdó Lajos futár elvtársnak, hogy legközelebb hozzon két üveggel. Az ilyen külön megbízásokat a szabályzat nem tiltotta. Közben futott még egy kérvény, Piricske az ügynökszállásról át akarta hozatni a mama lekvárjait, befőttjeit és savanyúságait a konspirált lakásba. Erről az őrnagy hallani se akart – „Nem vagyok fődiszpécser a kibaszott konzervgyárban”, ordította a telefonba –, de amikor kiderült, hogy a megfigyelőszolgálat elhúzódik, kénytelen volt beadni a derekát. Április 22-én, Lenin születésének 118. évfordulója alkalmából elrendelte, hogy Piricske és Téli minden személyes holmiját pakolják fel, és szállítsák át az ügynökszállásról a Drót utcába.

– Más óhaj-sóhaj, hasfájás? Mit szólnának például, ha szombatonként prostikat vezényelnék a szórakoztatásukra? Együtt zabálhatnék a kurvákkal a sok nyavalyás lekvárt – suttogetta fátyolos hangon az őrnagy a K-telefonba. Azért volt ideges, mert az íróasztalán feküdtek a Minisztertanács tagjait életveszélyesen fenyegető névtelen levelek, és az írásszakértők semmilyen kapaszkodóval nem szolgáltak.

– Várhatóan mikor hagyhatjuk el a konspirált lakást? – érdeklődött Téli Pál.

– Máris viszket a seggük, pedig csak január óta lopják ott a napot?

– Jelentem, nem viszket.

– Értsék meg, a helyzet eddig látványosan fokozódott, de már nem fokozódik, hanem izzik, mint egy lávaforró vulkán! Úri helyük van ott, az istenit a fajtájuknak, de emberileg megértem magukat. Most mit mondjak? Mire a levelek lehullanak, otthon lesznek, de semmit nem ígérek!

Az ügynökszállásról érkezett ruhák és személyes tárgyak hiánytalanul megvoltak, azonban Piricske mama hagyatékát pofátlanul megdézsmálták. A káposztával töltött ecetes almapaprika és a körtebefőtt mind eltűnt, szilvalekvárból csak egy maradt, de még így is ötvenhét dunsztosüveg került be a raktárnak használt félszobába. A hiánnyal kapcsolatos véleményét Piricske az eseménynaplóban rögzítette. „Az eszmét csúfolják meg azok a lyuksógórok, akik úgy lopnak, ahogy a csillag megy az égen” – írta elkeseredetten.

Az öröklakásáért kapott kétmillió hiánytalanul megvolt, a mama egyik rózsaszínű téli bugyijába varrva. A téli bugyit Piricske egy bordó tréningnadrág szárába rejtette, végül az egész csomagot egy zakó alá gombolta, így lógott a szekrényében, az ügynökszálláson. Erről Téli Pál nem tudott. Piricske pedig arról nem tudott, hogy Téli alumínium ételdobozában tizenöt fénykép lapult. Fürdőruhás sorozat „Áfonyáról”. A fotók a debreceni nagyerdei strandon készültek, a gyógymedence partján. Miután Téli átvizsgálta az ügynökszállásról érkezett holmiját, a fényképeket nem találta a dobozban.

Aznap este alig szóltak egymáshoz, savanyú férfimelankólia gomolygott a Banánligetben. Az időjárás sem volt jókedvében, hidegfront tört be, kora délután óta rázta a szél az ablakokat, hordta az esőt a huzatos utcákba. Este hétkor megtörtént a váltás, Téli Pál lépett szolgálatba. Vitte magával a melegített konzerv rizses lecsót, sűrített paradicsomot kotort rá, úgy szerette. Evés közben félszemmel a túloldali lakást figyelte. Odaát semmi rendkívüli, Heller Albert éppen porszívózott, aztán vödörrel és rongyokkal vonult át a szobán. Nyolc óra után tíz év körüli kisfiú jelent meg nála, kísérő nélkül. Heller a Roxrebellel szemben ültette le a gyereket. Egy darabig beszélgettek, utána csokoládét ettek. Később Heller eltűnt, a kisfiú szemlátomást unatkozott, de nem állt fel a székről. Klatty, mit lehet tudni, ki ez a kölyök. De vajon miért hagyja egyedül ilyen sokáig? Van nála még valaki? Vagy ez valami ócska trükk, és közben elment otthonról? Heller színes dobozzal a hóna alatt tért vissza. Téli Pálon harci izgalom lett úrrá. Lehet, hogy megjött a gyereknyomda? Klatty, klatty. Kiderült, nem nyomda, hanem társasjáték. Téli ráközelített, felismerte: Ki nevet a végén? Dühösen felugrott, belelépett a rizses lecsós tányérba.

Piricske odakint lehúzta a vécét, utána a konyhában zörgött a teáskannával, közben hamisan énekelt, „ne hagyd el soha azt, ki téged szívből imád... taríraríra tiríri taríra... ha néha bántalak, gondolj az első csókra...”

– Kuss legyen! – bödült el Téli Pál.

(hátizsák)

Az utolsó eperdzsemet Piricske 1991 májusában bontotta fel. Lefejtette a megszurkült celofánt, kanalat dugott az üvegbe, és megkezdte a szolgálatot. Beült a Roxrebel mögé.

– Ó, anyám, ezt a munkát nem lehet megenni – mondta.

Bekapott két kanál dzsemet, a nézőkére hajolt. Késő délután volt, lágy alkonyi színekben fürdött a város, az ablakokon a lemenő nap fénye ragyogott. Odaát Heller Albernél öttagú társaság ült az asztal körül. Beszélgettek, ketten jegyzeteltek. Piricske a földre rakta a dzsemes üveget, és fotózott. Klatty, klatty, klatty... Hirtelen mindenki az ajtó felé fordult, Heller felállt, kisetett. Bi-

zonyára csengettek. Kisvártatva Mátyusné Főző Irén lépett a szobába. Heller körbevitte, bemutatta a többieknek. Főző Irén mindenkivel kezet fogott. Piricske megint fotózott. Klatty. Egy kanál dzsem következett, aztán még egy klatty. Valahogy akkor döbbsen rá, hogy az a nő odaát Főző Irén.

Csakhogy ez teljes képtelenség!

A Roxrebelre tapadt. Tévedés kizárva.

Kiabált Téli Pálnak, aki kint a konyhában éppen májkrémes pirítóst evett ecetes uborkával.

Téli is rátapadt a Roxrebel keresőjére.

– Ez tényleg ő – állapította meg. – Vele van a hátizsákja is.

Piricske visszavette a fotótávcsovet, mert előtte nem vette észre a hátizsákot. Az a hátizsák már a Banánligetben is járt. Meglátta, hogy tömött reklámszatyor is van Főző Irén bal kezében.

– Valami nincs rendben – mondta döbbsenten Téli. Levette a szekrény tetejéről a BPC szovjet katonai látcsövet, de félt, hogy becsillan a lencséje, inkább nem használta.

Piricske hátrarúgta a székét, felugrott.

– Megvan! Három per e!

Téli Pál nagyot fújt a megkönnyebbüléstől.

Hát persze, amikor annak idején Mátyusné Főző Irént visszarendelték a Banánligetből, felmerült, hogy Heller Albertnél alkalmazni fogják a 3/e rendszabályt, vagyis lehallgatják a lakást. Ez csak úgy oldható meg, ha egy ügynök beépül az ellenséges csoportba, elnyeri a bizalmukat, és – táskában vagy éppen hátizsákban – beviszi magával a bekapcsolt adó-vevőt, az elhárítás pedig az utcán parkoló álcázott autóban hallgatja az adást.

Az ablakkeret mellé húzódva lenéztek az utcára. Rögtön kiszúrták a háztartási bolt előtt álló ponyvás Škoda Taz kisteherautót.

– Ezek szerint meglépték – állapította meg Téli.

– Meg kellett lépni.

– Tökös kis menyecske, el kell ismerni!

Addigra már Főző Irén is az asztalnál ült. Újságokat adtak körbe, és mint-ha röplapok is hevertek volna a terítőn. Többnyire egy kopasz férfi vitte a szót, félprofilból látszott, pipa füstölt a szájában. Piricske eddig sose látta. Klatty. A férfi felállt, a nyitott ablakhoz sétált. Klatty. Mellette termett egy másik, fiatalabb, kölyök képű, a haja vállig ért. Az a típus, amelyik már nem férfi, de még nem is nő. Egyre több szaladgál belőlük. Klatty, klatty. A háttérben Mátyusné Főző Irén az ablak felé fordult, egyenesen a Roxrebel lencséjébe nézett. Tudta, hogy látják. Mintha egy cinkos félmosolyt is eleresztett volna. Piricske ezt pimasz, de bátor húzásnak tartotta. Az ilyen apróságok mutatják a belső elhárítás erkölcsi és fizikai fölényét. A szakma legjobbjai dolgoznak azért, hogy szétzúzzák az ellenséget.

Piricske szeme újra a keresőn. Szuper zoomra állította a Roxrebelt, mégsem tudta megállapítani, miféle papírok hevernek az asztalon. Vissza a nagy látószögre. Odaát Főző Irén kiment a szobából, vitte magával a reklámszatyrot. A hátizsák a földön maradt, a szék lábánál. Ez is merész húzás. Ha kiszúrnák, vége. Piricskének az volt az érzése, készül valami.

Most szikár arcú szőke nő csatlakozott az ablaknál állókhoz. Klatty. A pipás mondott valamit, nevettek. A nő levette a szemüvegét, rálehelt az üvegre, törölgette, közben magyarázott.

A háttérben valaki egy tálca szendvicset tett az asztalra.

Piricske ismét ráközelített, állított az élességen.

Jól kivehető, hogy szardíniát és paradicsomot pakoltak a szendvicsekre. Ezek ilyeneket esznek.

Téli Pál mindvégig Piricske háta mögött állt.

– Mi a helyzet?

– Irénke elhagyta a szobát. Valami nem stimmel.

– Ne aggódj, elkábítja őket a csöcseivel.

Főző Irén visszatért a szobába. Az egyenruháját viselte, még a tányérsapka is ott volt a fején.

– Ez megőrült! – kiáltott Piricske.

Téli Pál szabad szemmel is jól látta Főző Irént. Az ablakhoz sietett, arcát az ég felé fordította. A pipás, a hosszú hajú fiú és a szemüveges nő ijedten nézték, elhúzódtak mellőle.

Főző Irén felkapaszkodott a párkányra.

Tisztelgett, és leugrott.

Piricske felpattant, a Roxrebel eldőlt.

Téli elejtette a májkrémes piritózt.

Főző Irén lába terpeszben, karja kitarva. Mintha műugrást hajtana végre. Nem zuhant gyorsan, egy-két másodpercig lebegni látszott, mintha nem akar-na földet érni, aztán felgyorsult. A tányérsapkája lerepült, az egyik első emeleti ablaknak csapódott.

A Škoda Taz motorja felbőgött, a kisteherautó elrobogott.

Heller Albert ablaka becsukódott.

(ötezer strandlabda)

A csalibolt annak idején mégsem a Csillag utcai pincében nyílt meg. Huzag Pityu meggyőzte az illatos, bölcs embert, hogy az üzletnek a Drót utca 52. alatt a helye, a pincében terjeszkedő kínai raktár közelében. Kiselejtezett hírlap-árus bódét szerzett valahonnan, felállította az udvaron, és kezdődhetett a csirkebél-árusítás. A lakók panaszkodtak a bűzre, de Huzag megmondta, akinek kényes az orra, nyitva a kapu, elköltözhet. A harcsavadászok között elterjedt a csalibolt híre, érkeztek is néhányan, vitték a belet, de mindig maradt belőle néhány vödörrel. Ezt Huzag esténként a kukába ürítette. Semmi sunyonyogás, emelt fővel, füttyörészve vitte. A kapu alatt sötét volt – hónapokkal korábban kiégett a villanykörte –, találmra borította be a vödört, a fele mellé toccsant.

A csalibolt megnyitása után három héttel valaki üzenetet ragasztott a postaládák fölé. Ez állt rajta:

HUZAG!!! TE BÜDÖS BUNKÓ!!! SZEDD ÖSSZE A BELEIDET, AMIKOR HALOTTAT VISZNEK!!!

Az előző napon halt meg végelgyengülésben Berettyó Flórián helytörténész kilencvenöt éves anyósa. A hullaszállítók eltanyáztak vele a kapu alatt, megcsúsztak a kőre szóródott beleken. Nem gondolná az ember, de a nyálkás csirkebél jobban csúszik, mint a jég. Az egyik hullaszállítónak eltört a karja, a másiknak aláfordult a bokája, az elhunyt pedig kiborult a bádogládából, lezárt szeme felpattant.

De történt még más is. Délután valaki bosszúból Huzag lábtörlőjére halmozta a bűzlő csomagot.

– Elkaplak, te simák! Letépek a börcsök fejed! Megezem a szívedet, bezeg! – ordította Huzag az udvar közepén. Lóarca bíborban égett, horpadt mellét villogtatva, alsónadrágban rohángált, éppen borotválkozni készült. Valamiért simáknak mondta a sumákot, a börcsök jelentése azonban rejtély.

Néhányan kihajoltak a korláton, de amikor látták, hogy megint Huzag hőbörög, visszabújtak az odújukba. Kivéve Dudics taxisofórt. Az első emeleti gangról szónokolt, megmondta Huzagnak, hogy a lakóknak elégük van abból, hogy leszarja a békés egymás mellett élés szabályait.

– Próbáljon együttműködni a lakóközösséggel! – figyelmeztette.

– Különben mi lesz? Kizavarsz a homokozóból?
 – Ne legyen cinikus, az semmit nem old meg.
 – Akkor tőkön rúglak, te nyúlnyál, az mindent megold! Törpe buzikkal amúgy se tárgyalok, bezzeg! – ordította Huzag, a lakótárs alacsony természetére célozva.

Huzag Pityu nem haladt a korral, undorodott a Dudics–Darabos férfi párostól. Köpött vagy szellentett, amikor elment mellettük.

– Látják, képtelenség velem szót érteni – panaszkodott Dudics a háta mögé gyűlt néhány embernek.

Darabos, a taxisofőr élettársa nem akarta annyiban hagyni.

– Idiótákkal ne vitatkozzunk! Javaslom, hívjunk rendőrt!

– Nyugi, testvérek. Minek ide rendőr? – ütött meg más hangot Huzag. – Figyzzatok! A házban működik a Shao Zhuzi kínai limited, én vagyok az ügyvezető elnök. Adjatok egy évet, a nyereségből kívül-belül kipofoztatom a házat. Megegyeztünk?

– És mi lesz a rohadó belekkel? – kiáltott le valaki a második emeleti körfolyosóról.

– Lefogadom, hogy a simák kölykök hordták szét a cuccot. Szaladgál itt néhány taknyos kis gnóm, majd én elkapom a töküket!

– Ha már itt tartunk, magának gőze sincs a kulturált hulladékkezelésről – közölte a taxisofőr.

– És a fertőzésveszélyről! – tette hozzá Darabos. – A tyúkbélben hemzsegnek a baktériumok. Bármikor kitörhet a járvány.

– Miféle járvány? Náthás lesz a béltől, bezzeg? Majd én kikezelek, te buzi seggfej! – röhögött Huzag.

Közben előkerült Toncz Ervin, az egykori házbizalmi. Az enyhén parkinsonos öregúr az utolsó működő könyvkötők egyike volt. Lement az udvarra, bátran megállt Huzag előtt.

– Nézze, kérem, beszéljünk világosan. A maga egész kínai biznisze törvénytelen. Elfoglalta a ház pincéjét, a mi pincénket! Nem tűrjük tovább. Feljelentést írok, a többit majd meglátjuk – közölte, mire Huzag vállból indított szűk mozdulattal gyomron vágta. A könyvkötő térdre rogyott, keservesen jajgatott.

– Ha háborút akartok, megkapjátok! – kiáltotta Huzag. Félrerúgta a lakása küszöbén heverő bélkupacot, és bevágta maga mögött az ajtót.

Akkor érkezett fel a pincéből zöld overallban a két újdonsült raktáros, Piricske Tamás és Téli Pál. Lejárt a munkaidejük, igyekeztek vissza a konspirált lakásba, azonban a kapu alól két fúrge kínai pattant elő. Nihao – köszöntek jókedvűen. Árut hoztak, gyerünk lepakolni! Piricske és Téli zokszó nélkül ráhúztak másfél órát. Ötezer strandlabdát hordtak le a pincébe, utána alig bírtak felvászorogni a harmadikra, annyira elfáradtak.

Késő este csengettek, éppen a sezlonon huszonegyeztek, közben száznapos tojástartókat hoztak hónapok retekkel, szemelt rizlinget ittak hozzá.

– Ki az? – kérdezte Téli.

– A női fodrászatot keresem – hangzott az aktuális jelszó, ezt akkor csak Huzag Pityu tudhatta.

Egy üveg pajcsiuval érkezett, hálából a strandlabdákért.

Várkonyi Kata megjegyzése

Téli Pál 2002-ben otthagyta a raktárt. Fájtak az ízületei, esős napokon sokat szenvedett, előfordult, hogy ki se tudott egyenesedni. Artrózisra gyanakodott, de nem fordult orvoshoz, úgy gondolta, addig jó, amíg az ember nem ismeri az igazságot. Könnyen talált kíméletesebb munkát, elszegődött biztonsági őrnek az Opera utcai mélygarázsba, ahol majd megismeri Mókit. Piricske maradt

a kínai raktárban, sőt, előléptették. Laoban, vagyis főnök lett. Sárga napernyő alatt tanyázott a pincelejárónál, feljegyezte az érkező árut, irányította a rakodást, a kiszállítást. Hamar nélkülözhetetlenné vált, egyedül ő tudta, mit hol keressenek a pince labirintusában. Hui-Fen vállalkozása látványos virágzásnak indult. Már nem innen-onnan vásárolta a baromfit, a konyhai alapanyagot, hanem importőr lett. Hetente szállt fel a gép a szállítmánnyal, Csangcsou város repteréről. A száznapos tojásokért sorban álltak a komolyabb éttermek, de képtelenség volt kielégíteni az igényeket, pedig már húsz hordót vetettek be a fermentáláshoz.

(hajvágás)

Ez 2003 nyarán történt, Móki akkor még nem lakott a Banánligetben. Esteledett, de még kitartott a nappali hőség. A körfolyosóra nyíló összes ablak nyitva állt, fülledt pongyolaillat súlyosbította a levegőt. Megszólalt a konspirált lakás csengője. Se a kopogás kombinációját, se a jelszót nem tudta az illető, így hát Piricske résnyire nyitotta az ajtót. Uray János, a köztisztasági dolgozók képes magazinjának főszerkesztője állt a küszöbön. Nagy csontú, óriáscsecsemő fejű, kopasz férfi, az arcához nem illő sasorral. A fekete öltönyhöz fekete inget húzott, fekete nyakkendőt kötött, a kezében diplomata táskát tartott. Gyászosabban festett, mint egy temetkezési vállalkozó.

– A kutyafáját! – kiáltott fel Piricske. – Nem is tudom, mikor láttam utoljára számmzárás aktatáskát. Ön nyilván fontos elvtárs.

– Ha megenged egy aperszüt, minden elvtárs fontos – mosolygott a vendég. – Bemehetek?

Aznap délután két lenyalt hajú férfi járt Uraynál. A felesége felismerte őket a tévéből, városi képviselők. A nappaliban tárgyaltak, bezárt ajtó mögött. Megtelt a lakás a férfikölni émelyítően édeskés illatával. A megbeszélés után Uray lekísérte őket a kapuig, a felesége közben kitérte az ablakokat.

– Ezek mivel kenik magukat? – tette fel a kérdést, amikor a férje visszatért.

– Pénzzel – válaszolta Uray.

Látásból ismerte Télit és Piricskét, néha összefutottak a lépcsőházban. Tudta, kicsodák.

– Maga csakugyan főszerkesztő? – érdeklődött Piricske.

– Nem nézi ki belőlem?

– Melyik lapot főszerkeszti?

Uray felnyitotta a számmzárás táskát, kivette a Ragyogás új számát, aznap kapta meg a nyomdából.

– Friss, ropogós. Maguknak adom.

– Felesleges. Nem érdekel bennünket se újság, se tévé, se semmi.

– Se bármi, se akármi – tette hozzá Téli Pál.

– Viccelnek? Nem érdeklí magukat, mi történik a világban?

– Jó ég, ez is kezdi – sóhajtott Piricske. – Ez magának világ?

– Miért, magának mi?

Piricske orra lecsöppent az asztalra, a könyökével feltörölte.

– Megmondom. Teleszart torta, okádékhabbal a tetején.

– Húha – csóválta a fejét Uray. – Úgy látom, ma nincs jó napja.

Piricske kézbe vette a Ragyogást. A címlapon színes hulladékgyűjtő konténerek sorakoztak.

– Ezzel akarja eladni? Amúgy is hülye neve van a lapjának. Ragyogás. Jó, hogy nem Börduda. Vagy Rizses Hús.

– Ez bonyolult kérdés, hagyjuk – válaszolta rosszkedvűen Uray. Lehajtotta a fejét, egy darabig szinte megfagyva bámulta a földet, azok ketten kíváncsian néztek rá. – Rátérek jövetelem céljára. Ha megengedik, nem kertelek,

nyílt kártyákkal játszom. A fedőnevem: „Firkász”. Beszervezett ügynök voltam. Vagy mit tudom én, az vagyok még most is. Ez tisztázatlan. Mindenesetre egy cipőben evezünk, uraim. Úgy is mondhatom, kollégák vagyunk, egy hangra dobban a szívünk.

– Ühüm – bólogatott Piricske.

– Aha – így Téli.

– Bekövetkezett a legrosszabb, engem átvilágítanak.

– Hallod ezt? Átvilágítják – fordult oda Téli Piricskéhez. – Fenyegést érzek benne.

– Igaza van, fenyegető, rossz ízű szó. Átvilágítanak. Mintha azt mondanák, lecsapolják a véretem. Meglékelik a koponyámat. Mindenesetre, ha előkerül a beszervezési kartonom, nekem kampec. Értik, ugye? A barátaim, munkatársaim, ismerőseim többet nem állnak velem szóba, a családom elfordul tőlem, a gyermekeim leköpnék. Moral insanity leszek, úgy kell tovább élnem. Mehetek a levesbe, és persze az egzisztenciám is összeomlik. Mert ez is lényeges szempont. Sok forog kockán. Úgyszólván minden. Próbáltam megtalálni az egykori főnökömet a Press rezidentúránál, de eltűnt a balfenéken. Mindenki eltűnt a balfenéken, kérem.

– Nahát, balfenék! Világosan beszél – jegyezte meg Téli.

– A magam részéről átérezzük a problémát – mondta Piricske.

– Őszinte köszönet érte – hálálkodott Uray, de az volt az érzése, hogy nem jut messzire ezzel a két emberrel. – Nézzék, sürgősen felsőbb kapcsolatra van szükségem, ezért vagyok itt. Megtörténhet, hogy a felsőbb kapcsolatnak is kell egy még felsőbb kapcsolat, aztán annak egy még annál is felsőbb, de nem számít, az illetékeseknek erkölcsi kötelességük minden lelket megmenteni. Sokat tettünk a dolgozó népért, de most sodor az ár, fuldoklunk. Aki a kezét nyújtja, partra kell húzni. Egyetértetek?

– Nem is tudom – tárta szét a kezét Téli.

– Jól át kell gondolni – így Piricske.

– Magukat sem hagyták elsüllyedni, kaptak állást a kínai elvtársaknál. – Uray szünetet tartott, szomorúság festette az arcát. – Nézzék, el kell jutnom ahhoz a személyhez, aki megsemmisíti a papírjaimat. Tudom, hogy megvannak a megfelelő csatornák.

– Mi a szakmája? Vagy eleve főszerkesztőnek tanult?

Uray elismerően nézett Piricskére.

– Értem. A származásomra kíváncsi? Megnyugtatom, alulról jöttem, a nép soraiból. Borbély szakmunkás vagyok.

– Tessék, itt egy borbély – nyugtázta Téli Pál.

– Soha jobbkor – mondta Piricske.

– Drága édesapám kárpitosnak szánt, de allergiás voltam a lószőrre. Manapság ez már nem lenne akadály. Nincs lószőr.

– Mutassa meg, mit tud – javasolta Piricske. Ollót, fésűt hozott, lekapta az asztalterítőt, és Téli Pál nyakába kanyarította. – Gyerünk, nyírja meg. Én leszek a következő!

Uray hiába tiltakozott, hogy évtizedek óta nem gyakorolta a szakmát, egyetlen mozdulat sincs már a kezében, ráadásul a papírvágó olló alkalmatlan a feladatra, azok ketten ragaszkodtak a hajnyíráshoz. A főszerkesztő ügyetlenkedve látott hozzá, aztán lassan belejött. Mire Piricskére került a sor, már élvezettel csattogtatta az ollót. Miután végzett, arra kérték, takarítsa össze a lehullott hajat. Seprűt, lapátot kért, készségesen megtette.

– Most maguk jönnek. Nyugodt vagyok, látom a szemükben, hogy számíthatok a segítségükre – mondta távozáskor. Baráti érzésekkel szorította meg Piricske és Téli kezét. Csaknem megölelte őket. – Engedjék meg, hogy poétikus legyek. Tegnap felnéztem az égre, kék volt. Amolyan sosehalunkmeg kék,

ha értik mire gondolok. De az égbolt nekem is kék, ahogy mindenkinek. Ezt a boldogságos kéket nem vehetik el tőlem, ahhoz nincs joga senkinek.

– Ne lódítsunk, elvtársam! – szólt közbe Téli. – Tegnap kifejezetten borús idő volt. Hol látott maga kék eget?

– Egész délelőtt esett. Úgyhogy ne legyen poétikus – tette hozzá Piricske.

Várkonyi Kata megjegyzése

Próbáltam utána nézni Uray Jánosnak, sajnos mérsékelt sikerrel. A Press rezidentúra szigorúan titkos tisztje volt. Pályája csúcán az újságíró-szövetség nemzetközi ügyeit intézte, valójában azonban a szovjet titkosszolgálat pénzszerző megbízásait teljesítette. Kétszer járt Afrikában, ennek céljáról, részleteiről semmit nem tudtam kideríteni. Valamiért kegyvesztett lett, de besúgóként továbbra is aktívan működött. A '90-es években kétszer is önkormányzati képviselőnek választották. Jó viszonyt ápolt Kondor kánnal, tagja lett a Városhigiénia Rt. igazgatótanácsának, sőt, beültették a Ragyogás főszerkesztői székébe.

Így megy ez, mondaná erre kedvenc író, Kurt.

(gépi kód)

Mókiival a harsány kultúra is beviharzott a Banánligetbe. Örökké szólt a zene, többnyire ugyanaz a három szám, a *Moi Lolita*, a *Dilemma* és az *All the Things She Said*. Móki szabadnapjain karneváli hangzavar uralkodott a konspirált lakásban. Hiába zárta magára a félszoba ajtaját, mindenütt jelen volt. Falatnyi bugyiban rohagált, teát főzött, a lábát borotválta a kihúzható szelonen, nyitogatta a hűtőszekrényt, bármibe beleevett, de csakis kézzel. A harsány és pimasz életvitelt Piricske nehezen viselte, Téli viszont bármit eltűrt, ha a végén kinyílt neki az aranykapu. Nem nyílt ki gyakran, de azért kinyílt.

Egy alkalommal Móki elújságolta, hogy a Najima falatozóban megismerkedett az Aspect kísérleti színház főrendezőjével. Nem hátköznapi figura, a pizsama a mániája, mindenhova pizsamában jár, mintha most szökött volna meg a kórházból. A háta mögött kiröhögik, de tojik rá, azt mondja, a demokrácia az öltözködésre is érvényes. Akinek nem tetszik, kinyalhatja.

– Én aztán nem röhögök rajta, hanem megöl az irigység. Hiú és gyáva vagyok, soha nem merem felvenni azt a cuccot, amiben tényleg jól érezném magam. Tudom, gáz, de ez van – magyarázta Móki. – Vagyonokat költ Louis Vuitton, Burberry meg mit tudom én, milyen pizsamákra, tegnap mustársárga Esprit modellt viselt. De mondom a lényegét. Annyira ízlett neki a busbusa, hogy színházjegyet osztott a személyzetnek. Rögtön lenyúltam hármat. Szóval, holnap este irány a színház!

– Mi ízlett neki? – pislogott Piricske.

– A busbusa. Olyan szirupos ragacs.

– Mi az, talán már a lekváros buktát is betiltották?

– És mi a helyzet a töpörtyús pogácsával? – kérdezte Téli

Mosolygott Móki nagy gombszeme a fekete keretes szemüveg mögött, annyira örült a közös programnak.

Az Aspect önfenntartó kísérleti színház a Távúszó utcában működött, a régi akkumulátorgyár átalakított csarnokában. Amíg Piricske és Téli elment szendvicset és ásványvizet venni, Móki a kifüggesztett szereposztást tanulmányozta. A *Gépi kód* az Aspect Színház sikerdarabja volt, hónapokra előre minden jegy elkelt, pedig folyamatosan műsoron tartották.

A színpad előterében ókori – talán római – kőszarkofág feküdt. Gyermekcsaládok, magányosok, öregek, fiatalok és munkások vették körül. Bal fe-

lól még egy beteg aggastyán is feküdt bekötött infúzióval, az ágy fejénél kisírt szemű asszony merengett. A népes színpad háttérében elhelyezett fürdőszobadíszletben olykor üritkeztek, borotválkoztak, zuhanyoztak. Egyébként is mozgalmas volt a színpad, mindenki csinált valamit, újságot olvasott, evett, telefonált, tornázott, szeretkezett, táncolt, dühöngött, reszketve fázott, néhány hátrafelé járkáltak. A jobb oldalon mindvégig temetési szertartás zajlott.

Időnként hol egy tábornok, hol egy gatyás paraszt, félmeztelen nő, roska-tag nyugdíjas, öltönyös politikus érkezett a színpadra, felkapaszkodott a szarkofágra, és szónoklatot tartott. A beszédet tátogva imitálták, gesztusaik a pantomimra emlékeztettek. A darabban egyébként egyetlen mondat hangzik el. Mindjárt az előadás elején egy bohóc biciklizett be a széksorok közé, kezében régimódi esernyővel. Ügyetlenül, többször visszazuhanva felmászott a színpadra, bemutatott néhány kézenállást, spárgát, helyben szaltót, minden mutatvány után hajlongott, ünnepeztette magát, közben veszi észre a szarkofágot. Elgondolkodva körbejárta, szimatolta, tapogatta, a fejét csóválta, mint aki megoldhatatlan talányba ütközött. Végül a közönség felé fordult, és sutogva tette fel a kérdést.

– Hol van Héloise, kiért a szarkofágban Abélard szíve még most is dobog?

Tenyerét szemellenzőnek tartva pásztázta a nézőteret, hátha valaki tudja a választ, de nem tudta senki. Ő se tudta. Csalódottan széttárta a karját, a vállát rángatta, aztán integetett az esernyővel, és szökdécselve távozott.

A továbbiakban hang nélkül történik minden, másfél órán keresztül. Az előadást – az öffenntartás jegyében – kétszer szakították meg reklámmal. Először a Fulgor univerzális tisztító termékcsaládot mutatták be. Az önként jelentkezők felmehettek a színpadra, és mocskos konyhai edényeken, festékes ruhákon próbálhatták ki a szert. Egy fiatalasszony olajos fehér inget varázsolt tisztára percek alatt. Felmutatta a közönségnek, vastapsot kapott, nem győzött meghajolni. A második megszakításban ízesített zabpalacsintaport ajánlottak a nézők figyelmébe. Sütöttek is néhány tucat palacsintát, a kóstolót csinos lányok hordták körbe a nézőtéren. Piricskének annyira ízlett, hogy amikor már folytatódott az előadás, ő még a folyosón ette a maradékot a zsúrkocsiról.

A darab úgy végződött, hogy minden szereplő vezényszóra abbahagyta, amit éppen csinált, ölelkeztek, megfogták egymás kezét, aztán lassan a szarkofág köré gyülekeztek. Az arcuk lehervadt, a megkezdett mozdulatok félbemaradtak. Tíz percig szoborrá merevedve néztek farkasszemet a közönséggel. Ahogy telt az idő, ez a mozdulatlanság egyre kellemetlenebbé vált, a légkör percről percre sűrűsödött, a végén a lecsapódó függöny robbantotta fel a síszerű feszültséget. Bénult csend, egyben megkönnyebbülés zuhant a nézőtérre, aztán kitört a tapsvihár, sőt éljenezés. A színészek többször tértek vissza meghajolni, utoljára aztán magukkal hozták a főrendezőt, aki sárga-fekete csíkos pizsamában, az önmagukat nagyra tartó művészek tolakodó szerénységével integetett a közönségnek. Móki felugrott, örült tempóban tapsolt.

– Ő az! Tőle kaptuk a jegyeket!

Az előadás alatt zivatar vonult át a város felett, felfrissült a levegő, ezüstösen ragyogott az utca az esti fényben. A közeli irodaház tetején foszforeszkálva forgott a kilencméteres, Mickey Mouse figura. A fején korona, a szeméből fénycsóva lövellt a végtelenbe a háztetők felett. A város minden pontjáról látni lehetett ezt a különös világítótornyot.

A színházból kilépvén tíz métert se tettek meg, rémült női kiáltás harsant az éjszakában.

– Itt a lenyalós! Meneküljtek!

A lenyalós közismert figura volt. Mindenki tartott tőle, pedig nem sokat ártott. Rejtekhelyről előugorva férfiakra, nőkre, gyerekekre támadt, mocskos

körmeivel az áldozatba kapaszkodott, falhoz szorította, és megnyalogatta az arcukat. Amikor végzett, nyerítve eliszkolt. Szürke képű, fürgé kis ember volt, akit elkaptott, mind azt mondta, olyan a szeme, mint a tükörpontyé.

(pillangós selyemlegyező)

Lakott a házban két idegen származású albérlő. Kafar a szíriai Aleppóból érkezett, Gömrük szülei a törökországi Karamürselből indultak világgá, végül mindnyájan a Drót utca 52. szám alatt kötöttek ki. Ebből is látszik, hogy Isten útjai kifürkészhetetlenek. Kafart egy kegyeleti cég alkalmazta, sírköveket faragott, Gömrük pedig alkalmi rakodómunkából élt, erős volt, mint a bika. Esténként néha összefutottak a pincében, ahová pajcsiuért tértek be. Megbízható ügyfeleknek Téli Pál saját zsebre árulta az italt. Előfordult, hogy munka után együtt ültek a pincejáró lépcsőjén, beszélgettek, közben körbeadogatták a cirokpálinkás palackot.

Piricske és Téli a Kitörés Napja után, 1998 nyarán kezdtek dolgozni a pinceraktárban. Téli Pál akkoriban a nagy természetével hadakozott, általában minden nő le tudta venni a lábáról, de azt senki nem gondolta, hogy összeszűri a levét az illatos, bölcs ember szépkorú feleségével. Dong-Mei – jelentése téli szilva – enyhén kopaszodott, fogai az összezárt ajkak közül is kikandikáltak. A gyengéd kapcsolatra úgy derült fény, hogy lebuktak az Égő Bambusz melletti bérház biciklitárolójában. Másnap az asszony népes rokonsága felkereste Téli Pált a pincében. Megfenyegették, ha még egyszer meglátják az asszony közelében, levágják a heréit, és felvarrják a homlokára. Az illatos, bölcs ember soha nem hozta szóba a történeteket, nem adta jelét, hogy neheztel. Ezért volt bölcs. Téli egy darabig meghúzta magát, aztán a Drót utca alsó végén működő mini ABC eladójának kezdte csapni a szelet. Az lett a vége, hogy beleszeretett az elvált asszonyba, a kapcsolat komolyra fordult. Téli Pál rendszeresen kiszökdösött a pincéből, hogy besegítsen a mini ABC-ben. Piricskét felháborította, hogy a társa az állásukkal játszik, az egzisztenciájukat kockáztatja. Betuszkolta Télit a pince távoli zugába, ahol a száznapos tojások rohadtak méregdrága csemegévé, és elmagyarázta, hogy ők ketten a demokráciának nevezett új világ dögletes, szarszagú dzsungelében bujkáló partizánok. Az életveszély állandó, az éberség életet ment. Egyiküknek sincs joga veszélyeztetni a biztonságos önfenntartást, ezzel pedig elárulni az ügyet. Téli Pál néhány hétig uralkodott magán, aztán amikor harmadszor találkozott össze a lépcsőházban a harminc év körüli ápolónóval, aki fülledt bugyiszaggal elegy parfümilletet húzott maga után, nem tudott ellenállni, ajánlatot tett neki. Az ápolónő a házban lakott, és valahol a közelben dolgozhatott, mert munkaruhában, fehér főkötőben és combközépig érő fehér köpenyben járt el otthonról. Szépnek nem lehetett nevezni, Téli Pál magában öszvérpofájúnak hívta, de sebj, egy próbát feltétlenül megér. Pénzt és egy kínai pillangós legyezőt ajánlott az ápolónőnek, aki egykedvűen megrántotta a vállát, és bármire hajlandónak mutatkozott. Ezt két alkalommal be is bizonyította a lépcsőházban.

Történt aztán, hogy Kafar kőfaragó egy estébe nyúló pajcsiuzás után az udvar közepén verte a mellét, és követelte, álljon elé az a kínai farokkirály, aki az élettársát döngeti titokban. Kérdezték tőle, miért éppen kínaira gyanakszik, mire előhúzta az inge alól a pillangós selyemlegyezőt, ezt találta az asszonyka párnája alatt. Vállfával verte véresre a pucér seggét, de nem tudta belőle kiszedni az igazságot. Téli Pál teste közben kihűlt a félelemtől. Újabb üveg pajcsiut bontottak, aztán Piricske kezdett szónokolni. Kifejtette a véleményét az erkölcstelenségtől megrészegült világról. Az volt a véleménye, hogy nem a politika teszi idiótává az embereket, nem is teheti, hiszen az emberek eleve idiótának születtek. A politika csak ravaszul eljátssza, hogy a közakaratot

szolgálja, közben röhögve veri be a szögeket a társadalom koporsójába. Ezen elmerengtek egy darabig. Gömrük homlokon csókolta Kafart, bocsánatot kért tőle az emberiség nevében azért, ami az élettársával történt. Kafar erre elsírta magát, mindenkit megölelt, újra és újra körbejárt a palack. Gömrük, a török, hosszú előadásba kezdett a szerencse forgandóságáról. Meg volt róla győződve, hogy hamarosan kincset talál, gyorsan túlad rajta, a kapott pénzből kivándorol a Salamon-szigetekre. Ecsetelte a hely szépségét, a tenger kékségét, a zsidbasztó nyugalmat, ami majd szétárad a lelkében. Ott aztán nem akar többé embert látni. Ha a szíve megtelik szerelemmel, mert ezt a rohasztó betegséget lehetetlen elkerülni, egy fiatal legyezőpálmával létesít élettársi kapcsolatot, de esküvő szóba sem jöhet. Egyébként ötgyermekes apa volt. Végszóra megjelent Huzag Pityu. A hűvös estére tekintettel a rövidnadrágja fölé kockás zakót húzott, öt ujjával mániákusan gereblyézte a Bundesliga-frizuráját, közben kifejtette, hogy baromság elvándorolni, mert mindenütt egy az isten, mégpedig a pénz, a sok pénz, a még annál is több pénz, de azért ő is törekszik arra, hogy találjon magának valakit. Mindegy, hogy férfit vagy nőt, csak perverz legyen.

Hogyan alakult ezek után Téli Pál nemi élete? Sehoggy. Az önmegtartóztatás láncait csörgette. Testének csendjét Móki érkezése törte meg. Aztán huss, elrohant tizennyolc hónap, Móki lelépett Oránba. Várt rá a megváltó arab mosoda. Téli Pál a kihúzható sezlonról visszakullogott a félszobába, és Móki öszszecsukható ágyán magzatpózbba gubózva epekedett. Hangtalanul siratta magát az arcára szorított melltartó alatt. Nem tudott betelni a párnából és a takaróból áradó nőstényillattal. Erotikus fantáziálása közben is gyengédséggel gondolt a hűtlen Mókira, s ahogy telt az idő, egyre nagyobbra dagadt a szívében az öregkori, halálra ítélt szerelem.

(zutty)

Heller Albert 1993-ban – akkor már a kárpótlásért felelős államtitkár – elköltözött a Drót utcából. A hurcolkodás mozzanatait filmkockák tucatjain rögzítették a Banánligetből. A négy költöztető munkásról jól használható közeli felvételek készültek. Téli Pál volt szolgálatban, amikor a bútorokkal megrakott teherautó útnak indult. Kiszáratva Heller Albert is megjelent a ház előtt, beszállt a várakozó taxiba.

Odafent a lakásban nyitva maradt az ablak.

Piricske és Téli is a Banánliget ablakánál álltak, átnéztek Heller üres lakásába. Miközben nézték, maguk is kiüresedtek, úgy érezték, az utcából kicammogó teherautó elvisz a platóján mindent, ami a mindennapjaik értelme volt. Mintha egy szeretett rokon búcsú nélkül tűnne el örökre. Űrt hagy maga után, és amíg az nem töltődik ki, addig tehetetlenséggel és melankóliával mérgez. Tekintetükkel kísérték a teherautót, aztán a túloldali a járdát nézték hosszasan. Mindketten Mátyusné Főző Irénre gondoltak, emléke mélyen véssődött a lelkükbe, pedig éppen négy esztendő telt el, hogy a hadnagy elvtársnő elrepült az örök vadászmezőkre.

– Zutty, és kezicsókolom. Szép kis vircsaft – mondta Piricske egy idő után. Téli rögtön tudta, miről van szó.

– Készült rá. Vitte az egyenruháját.

– Volt stílusa, le a kalappal.

– Nem akartam látni, ahogy földet ér. Nem néztem oda – vallotta be Téli.

– Én se akartam, mégis látnom kellett.

– Három emelet. Odakenődött. Darabokra tört.

– Nem tört. Lényegében egy darabban maradt.

– Egy darabban?

- Mondjuk rá. Úgy nagyjából egy darabban.
- A hangtól most is kiráz a hideg.
- Milyen hangtól? Nem kiáltott.
- Ahogy odapuffant.
- Nem puffant – rázta a fejét Piricske.

Ellenkező parancs nem érkezett, így Heller elköltözése után a megfigyelés a megszokott hatórás váltásban olajozottan folytatódott. A Roxrebel filmtovábbító szerkezete 1995 tavaszán végleg felmondta a szolgálatot, attól kezdve csak távcsőként üzemelt. Próbálták megjavítani, akkor repedt el a fotótávcső redőnyzára, és kihullott néhány alkatrésze. A hibát „rendkívüli esemény” című szó alatt Piricske bejegyezte a naplóba.

A munkát nehezzé és ködössé tette, hogy nem tudták, ki költözött Heller lakásába. De honnan is tudhatták volna? Ilyen bizonytalan helyzetben az ember legyen résen, vegyen észre mindent, és bátran találgasson, ez a követendő út. Apró jelekből, mozzanatokból aránylag pontos következtetések vonhatók le, ezek igazodási pontokká válnak. Így tanítják. Ha az ember okoskodik, és másképpen jár el, zsákutcába juttatja magát. Tehát nyomvonalat kell lefektetni, a nyomvonalat pedig az igazodási pontok jelölik ki. Csakhogy ebben az esetben nem voltak igazodási pontok. Középkorú, sötétlilára festett hajú, molett nő járt a lakásba, de nem mindennap. Előfordult, hogy egy hétig nem került elő. Ha este érkezett, soha nem maradt éjszakára, de ha délelőtt bukkant fel, eltöltött néhány napot a lakásban. Semmi említésre méltót nem tett, virágmintás slafrokban vonulgatott át a színen, sokszor órákig nem is látták. Estéknél a televízió fényei sem villogtak. Rejtély, hogy mivel foglalkozott, mit keresett a lakásban. Téli szerint takarítónő, de takarítani soha nem látták.

Nesze neked, igazodási pont.

De nem csak a molett nő járt oda. Péntekenként papos külsejű, pengearcú férfi érkezett, mindig másik nővel. Azonnal egymásnak estek, a nappali szőnyegén szeretkeztek. Hamar elintézték, utána úgy, ahogy voltak, meztelesen az asztalhoz ültek, és süteményt tömtek egymás szájába. Csak úgy, kézzel. Mindig hoztak becsomagolt édességet, általában krémes és lúdláb tortát, bár az utóbbi kérdőjellel kerül az eseménynaplóba, ugyanis Téli szerint nem lúdláb volt, hanem gesztenyekrém szelet.

– Ezen ne vitatkozzunk – javasolta Piricske. – Van ennél gyanúsabb is. Mindegyik nője bányarém, és felemás a melle. Úgy látszik, erre bukik.

– Ugyan – legyintett Téli. – A legtöbb nő bányarém, és felemás a melle.

– Kiment a fejemből, hogy ehhez is értesz – mondta Piricske.

Néhány hét elteltével a férfi mindig ugyanazzal a partnerrel érkezett, sovány, gimnazista korú lánnyal. Levetköztek, de semmi szeretkezés. A férfi felült az asztalra, önkielégítést végzett. A lány félszemmél a férfit figyelve közben átöltözött menyasszonyi ruhába. Az arcát fehér fátlyallal takarta el, úgy figyelte az önkielégítés befejező pillanatait, és ugrándozva örvendezett az eredménynek. Következett a zabálás, tolták egymást szájába a sok habos, krémes süteményt. Úsztak a boldogságban.

Végeredményben semmi nem utalt ellenséges tevékenységre, bár Piricske szerint a perverz színjáték ravasz figyelemelterelés is lehet. Az ellenség bármire képes. Kérdés azonban, vajon miről akarják elterelni a figyelmet. És mostanság ki számít ellenségnek? Erre nem tudták a választ. A sok bizonytalanság zátonyra futtatta az operatív munkát, szárnyaszegetté tette a két ügynököt, ennek ellenére mindent szorgalmasan rögzítettek az eseménynaplóba. Később bármilyen apró mozzanat fontos lehet.

A szabványos napló 1993 karácsonya előtt néhány nappal betelt. Az utolsó lapon Téli Pál bolhabetűi adtak hírt az egykori Heller-féle, „ismeretlen tu-

lajdonlású” lakásban észlelt újabb perverz randevúról. A napló hiánya súlyos gondnak bizonyult. Napló nélkül minden észlelés a levegőben lóg. Utánpótlásra nem számíthattak, a futárszolgálat évek óta szünetelt. Papírra volt szükségük. Hála Piricske találékonyságának, a konyhaasztalt borító viaszosvásznat vágták fel lapokra, összefűzték, iktatószámot írtak rá. Ez a rögtönzött füzet lett az új eseménynapló. Csakhogy a viaszosvászon lapok néhány hét alatt beteltek. Akkor lefeszegették a fürdőszobaszekrény hátuljának furnér borítását, jól fogott rajta a ceruza. Amikor az is betelt, kénytelenek voltak Lipót Erzsébethez fordulni. Hozattak vele tíz nagyalakú spirálfüzetet. Azt mondták, nyelvtanuláshoz kell. A tanárnő érdeklődött, melyik nyelvet tanulják, erre nem tudtak határozott választ adni, azzal bújtak ki, hogy még nem döntötték el, de az albánnal kacérkodnak. Erre Lipót tanárnő felajánlotta, szívesen ad nekik hegedűórákat. Jól gondolják meg, lehet hablatyolni mindenféle idegen nyelven, de semmi értelme. A lelket egyedül a muzsika aranyozza be.

Akkoriban már felsőbb akaratból évek óta „Fúvós” gondoskodott az élelmezésükről.

(édes otthon)

Lipót tanárnő 1989. május 27-én, szombaton reggel a piacról hazatérve a kosarát pakolta ki a konyhában. A zeller között borítékot talált, abban pedig üzenetet. „Hétfő, Traviata presszó, 10 óra, ne késsen! Karmester.”

No lám, előkerült a semmiből a „Karmester”.

A tanárnő időben érkezett, de a „Karmester” megelőzte, már a kávéját kavargatta. Fején szürke kalap, ballonkabátja a szék támlájára dobva. Sokat öregedett, a szemei beestek, karikák övezték.

– Régen láttam, kedves „Fúvós” – mosolygott.

Kezet nyújtott, de a tanárnő nem fogadta.

– Nem tudom, miért vagyok itt, nem tudom, mit várnak tőlem, azt már meg se kérdezem, ki maga és milyen alapon.

– Ajjaj. De szomorúan vagyok. Meglep, hogy beállt a kórusba, és a kétely hamis dalát fújja – csóválta a fejét a „Karmester”.

– Ne legyen szomorú, inkább válaszoljon! – erősködött a tanárnő. Maga is meglepődött a tulajdon határozottságán.

– Mindig csak a válaszok. Mindenki választ követel. Hogy én mennyire unom ezt. Na, jó, ne gatyázzunk. Hozott jelentést?

– Miféle jelentést?

– Hol, mikor, kivel mi történt. Ahogy megbeszéltük. Nem emlékszik?

– Megbeszéltük? Mégis, mikor beszéltük meg?

– Semmi baj, a türelmem végtelen. Na, jó, nem végtelen, ha elfogy, észre fogja venni – a „Karmester” egy pillanatra mérlegelte, kitérjen-e arra, miből lehet majd észrevenni, de nem akarta ijesztgetni az öregasszonyt. – Aláírta, hogy együttműködik.

– Igen, aláírtam. Na és?

– Amikor aláírta, tagja lett a családnak. És ha tagja lett, minden erejével segítenie kell a családot. Miért kell? Mert a család mindent visz. Tápláló anya, ugyanakkor védőernyő is. Világos?

– Nem egészen.

– Majd mindjárt világos lesz. A tápláló anya arra kérte, foglalja írásba a szomszédsággal kapcsolatos tapasztalatait. Ez nem történt meg. Öreg hiba, megjegyezzük. Most akkor tegyen jelentést élőszóban.

– Nahát, élőszó! Szegény apám kedvenc szava volt. Imádta használni.

– Az apjával provokál?

– Nincs mit jelentenem. Nem tapasztaltam az égvilágon semmit.

– Vagy úgy. Higgyem el? De legközelebb azt a semmit is írja le! Érkezők, távozók?

– Pávaiékhoz nem jár senki. Ők se mennek sehova.

– Rendben. Zajok a falon át?

– Néha köhögés, elmosódó beszéd, zörgés, ilyesmi. Nézze, ha éppen órám van, képtelenség örködni. – „Fúvós” szembogara ide-oda ugrált, mentő ötlete támadt. – Mit gondol, próbálkozzak újra a fánkkal?

– Látja, ezt nevezzük mi konstruktív hozzáállásnak. – A „Karmester” áthajolt az asztalon, suttogóra fogta a hangját. – Igen, zöld utat adok a fánknak. A tápláló anya arra kéri, érje el, hogy a két Pávai megbízzon magában. Ha bármi segítséget kérnek, feleljen meg a család elvárásának.

– Itt álljunk meg. Mit ért bármi alatt?

– Bármit. Mert mi a lényeg, amit mondani akarok? Szeszélyes időket élünk. Rövid időre elhomályosultunk. Szerényen a háttérbe húzódunk. Történjék bármi, érti, bármi, jusson eszébe az örök parancsolat: segítsd a lebukottakat!

– Lehetek őszinte? Nem lettem okosabb.

– Helyes! Ne is legyen okosabb. Az okosság lobban, szikrázik, feltűnést kelt. Nagy tetteket a szürke zónában lehet végrehajtani. – A „Karmester” hatásszünetet tartott, keserű mosolyba merevedett az arca, mint aki végrendelkezni készül. – Ezennel mind a két dr. Pávai Bélát a gondjaira bízuk. Roppant felelősséggel jár, súlyos, de hazafias teher. Bízunk magában, legyen ez a jutalma. – Intett a felszolgálónak, rendelt négy kókuszgolyót, aztán „Fúvóshoz” fordult. – Nem kap belőle, reprezentációra momentán nincs keretünk.

A Traviatából a „Karmester” átgyalogolt a néhány sarokra lévő Mézeskalács presszóba, 11 órakor ott volt találkozója „Rudival”, a belső elhárítás egyik legdörzsöltebb titkos megbízottjával. „Rudi” már a presszó előtt ácsorgott, a hóna alatt szorongatta a levélmásolatokat tartalmazó dossziét. A vak is látta, mennyire törődik a külsejével: mályvaszínű öltönyt (a hajtókán kerek kitűző a névadó Rudi Völler arcképével), zöld nyakkendőt és mezítlábra húzott szandált viselt. Keskeny kecskéképén ligetes, ápolatlan szőrzet tenyészett, éppen szakállt növesztett. A fejét, akár egy szélfúttá szőrkalap, Bundesliga-frizura borította. A „Karmester” kivett egy kókuszgolyót a zsebéből, bekapta, közben intett a fejével, kövesse a presszóba.

„Rudi”, azaz Huzag Pityu feladata volt Heller Albert postájának megszerzése. Azért bízták meg vele, mert Huzag egy évvel korábban véletlenül megtudta, hogy a körzet postása a Drót utca 6. szám alatt lakó világjáró artistától rendszeresen dollárt vásárol, és felárral adja tovább. Akkoriban ezt büntették. Huzag megszarolta, majd beszervezte a postást, aki a kézenfekvő „Postás” fedőnevet kapta. A Heller címére érkező küldeményeket nem kellett kielopni a postaládából, ugyanis „Postás” közvetlenül Huzagnak kézbesítette. „Rudi” a leveleket felbontotta, lemásolta, utána visszazárta a borítékot, később este átsétált a túloldalra, és bedobta a címzettnek. Ezt a gördülékeny megoldást a csoportfőnökség nagyra értékelte. A levelek tartalmát hiába elemezték a szakértők, soha nem találtak benne gyanúsat, azonban legutóbb az egyik borítékból nem levél, hanem egyetlen kártyanaptár hullott ki. Huzag nem mérlegelt, a feladat az feladat, gondosan lemásolta az egész naptárt januártól decemberig, majd a kártya hátulján olvasható, az elhárítás számára szintén érdektelen reklámszöveget is leírta: „ÉDES OTTHON – ingatlanok széles körű kínálata az ország egész területén”.

Ez aztán robbant!

A csoportfőnökségen mindenkinek fülig ért a szája. Új akciócsoportot alakítottak, rávetették magukat a forró nyomra. Most végre kitépjük a szívüket! – dörzsölték a kezüket az ügynökök. Porzsolt őrnagy rendkívüli eligazítást hí-

vott össze, ahol „Az új korszak röpcédulája a kártyanaptár” címmel tartott felvilágosító előadást.

Várkonyi Kata megjegyzése

A '80-as években a Rigó Piroska Kör és az Édes Otthon Áramlat pusztá emlékére elég volt ahhoz, hogy a belső elhárításon úrrá legyen a harctéri idegesség. Nagy port vert fel akkoriban, hogy a mozgalom vezetői a Virágvasárnap téren álló termálfürdő elé hívták a tervezett szemétegető elleni tüntetőket. A fürdő akkor már évek óta nem működött, ugyanis a feltörő forrás súlyosan elszennyeződött, még idegmérget is találtak a vízmintában. Mire megtervezték hozzá a tisztítóművet, addigra a forrás megszűnt. Egyik napról a másikra elapadt. Már régen elfelejtették a fürdőt, az épület elhagyatottan és sötéten tornyosult a tér keleti oldalán, amikor felröppent a hír, hogy a város döntött, az épületet szemétegetővé alakítják át. A régi égető már nem bírja, hiába üzemel a nap huszonnégy órájában. A közvélemény az Édes Otthon Áramlat televíziós adásából értesült a tervről. Már aki értesült. Az Édes Otthon csatornát a kutya se nézte, ugyanis csupa húsba vágó témával foglalkozott. Tudományos előadások, vitaműsorok, dokumentumfilmek váltották egymást. A csatorna műholdon keresztül, rejtkehelyről sugárzott. Az ügyben az elhárítás útmutatásai szerint a rendőrség nyomozott, de sejtelve sem volt, merre keresse az illegális stúdiót. Aztán történt valami váratlan: az Édes Otthon Áramlat vezetőjének, Kanics K. Kornélnak 1989 nyarán nyoma veszett. Két hónap múlva hivatalosan is eltűntnek nyilvánították. A barátaival kirándult, három kenuval ereszkedtek le a folyón. A második napon késő délután kötöttek ki. Amíg a többiek a sátrakat verték fel, Kanics elment a bozótba fát gyűjteni az esti szalonnasütéshez. Nem tért vissza. Egy szál fürdőnadrágban tűnt el. Ha bűnügyi regényt írnék, ezzel a jelenettel kezdődne. Elég ütős.

De van még tovább is!

Kanics valójában nem tűnt el, csak átalakult. Átalakult fogollyá. Több órát beszélgettem vele. Sejtelve sem volt, kik rabolták el, mikor hol rejtegették, ugyanis kézzől kézre adták, folyamatosan vitték egyik helyről a másikra. Azt mondta, bekerülhetne a rekordok könyvébe, mint a legtöbb időt csomagtartóban eltöltő ember. Nem érti, miért nem engedték el, amikor a fogva tartásának már nem volt értelme. Kanics K. Kornél 1999 őszén négy napig a Banánligetben raboskodott. Hullásában érkezett, abban is távozott.

(Folytatjuk)

